

15. Työnvälitystoimisto

Helsingin kaupungin työnvälitystoimiston toimintakertomus¹⁾ v:lta 1943 oli seuraavan sisältöinen:

Hallinnolliset muutokset ja työmarkkinat. Työnvälitystoimisto jatkoi kertomusvuonna toimintaansa saman organisation puitteissa kuin edellisenä vuonna. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö, jonka alaisuuteen työnvälitystoimisto erikoisasetuksen perusteella edelleen hallinnollisesti kuului, määräsi vuoden alussa eräät merimiesten työvelvollisuutta koskevat käytännölliset tehtävät merimiesosaston hoidettaviksi. Niinikään siirrettiin ministeriön päätöksellä työvelvollisuuden täytäntöönpano nuorison kohdalta huhtikuun alusta lukien nuoriso-osastolle. Tästä työvelvollisuustehtävien kiinteästä yhdistämisestä työnvälitykseen oli ilmeistä hyötyä, koska kummankin kysymyksessä olevan erikoisosaston kohdalla saattoi työnvälitysten määrässä huomata melkoista lisääntymistä edelliseen vuoteen verrattuna. Työnvälitystoimiston toimintaa kertomusvuonna vaikeutti erikoisesti työvoimaosaston huoneistopula. Työvoimaosasto, joka kesällä 1941 puhjenneen sodan alusta lukien kesäisin toimi Kaisaniemen kansakoulussa, oli aina talven ajaksi sijoitettava kulloinkin käytettävissä olleisiin huoneistoihin. Talven 1941/42 osasto toimi Aleksanterinkadun talossa n:o 19 ja talven 1942/43 Mikonkadun talossa n:o 4. Viimeksi mainitussa paikassa tilan ahtauden takia kävi työskentely jo kertomusvuoden alussa mahdottomaksi, minkä vuoksi oli ryhdyttävä toimenpiteisiin riittävän tilavan, pysyväisen huoneiston hankkimiseksi osastolle. Sitten kuin huoltovirasto oli ilmoittanut suostuvansa luopumaan osasta työtupien hoidokeille varattua huoneistoa kaupungin omistamasta Helsinginkadun talosta n:o 24, osasto siirrettiin tähän huoneistoon syyskuun 1 p:nä 1943. Käytännöllisten syiden takia siirrettiin samaan huoneistoon myös henkisen työn osasto ja nuoriso-osasto.

Työvoimatilanne, joka jo edellisenä vuonna oli äärimmäisen vaikea, kiristyi kertomusvuonna edelleen. Työnvälitystoimiston toimintamahdollisuuksia rajoitti suuresti valtioneuvoston marraskuun 19 p:nä 1942 tekemä, työsuhteiden päättymisen ja eräiden työsopimusten tekemisen säännöstelyä koskeva päätös. Tämä päätös, joka vasta kertomusvuonna suuremmassa määrin alkoi vaikuttaa työmarkkinatilanteeseen, oli tarkoitettu nimenomaan estämään työvoiman siirtymisen kaupunkeihin ja kauppaloihin, tehden tällaisen siirron riippuvaiseksi asianomaisen maalaiskunnan työvoimapäälliköistä, joka oli oikeutettu antamaan siirtymisluvan vain, ellei asianomaista voitu käyttää maataloustai metsätyössä tai maaseudun muissa elintärkeissä töissä. Työnhakijoiden määrä aleni kertomusvuonna huomattavasti, miesten kohdalla 32.0 % ja naisten kohdalla 28.8 %. Kun työnantajat yhä enenevässä määrin olivat pakotettuja turvautumaan työvelvollisuuslain tarjoamiin mahdollisuuksiin työntekijäin sitomiseksi työhönsä, työpaikkatarjouksetkin supistuivat odottamattoman paljon, kokonaista 26.7 %. Tähän lienevät myöskin osaltaan vaikuttaneet kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön lähinnä rakennustöiden säännöstelemistä tarkoittavat toimenpiteet. Työpaikkatarjousten alenemisesta huolimatta n.s. yleinen rasitusluku, työnhakemukset sataa työpaikkatarjousta kohden, laski 109.7:stä 100.9:ään. Erikoisen alhainen tämä luku oli maatalousosastolla, jossa sataa työpaikkatarjousta vastasi 51.7 työnhakemusta. Maatalouden työvoiman tarve tyydytettiin kiireellisinä aikoina miltei yksinomaan työvelvollisuuslakia soveltamalla. Huomattavaa on, että valtioneuvoston päätös, jonka perusteella osa työntekijäin vuosilomasta oli

¹⁾ Eräät kertomusta seuranneet taulukkotiedot, joita ei ole tähän merkitty, on julkaistu Helsingin kaupungin tilastollisessa vuosikirjassa v:lta 1944/45.

luovutettava maataloustöitä varten, aikaansai merkittävän helpotuksen maatalouden työvoiman hankinnassa sadonkorjuun aikana. Työvoimaosaston alaisuuteen perustettiin Helsinkiin erikoinen lomanluovutustoimisto, joka kiinteässä yhteistyössä maatalousosaston ja Helsingin asevelipiirin talkootoimiston kanssa järjesti työpaikkoja lomanluovuttajille.

Työnvälitystoimiston suurin tehtävä kertomusvuonna oli Uudenmaan I työvoimapiirin toimeksiannosta tapahtunut työvelvollisuuskutsuntojen järjestäminen ja niistä aiheutuvien tehtävien hoito. Kutsunnat toimeenpantiin työvoimapiirin määräyksestä ja sen valvonnassa, mutta kertynyt aineisto luovutettiin välittömästi työnvälitystoimiston työvoimaosastolle. Kuten jäljempänä mainitaan tarkastettiin ja ryhmitettiin kutsunnoissa n. 105 000 työvelvollista.

Työnvälityslautakunta. Lautakunnan puheenjohtajana toimi kertomusvuonna edelleen varatuomari E. Tulenheimo. Varapuheenjohtajana oli toimittaja N. Teerimäki. Jäseninä toimivat johtaja W. Korhonen ja talousneuvos O. Vilamo työnantajien edustajina sekä toimitsija E. Härmä ja eristäjä K. Saarnijärvi työntekijäin edustajina. Työnantajien edustajien varajäseninä olivat insinööri V. Hintikka ja varatuomari H. Hallberg. Työntekijäin edustajain varajäseninä olivat pianoteknikko J. Virtanen ja toimitsija J. Saveri. Kaupunginhallituksen edustajana työnvälityslautakunnassa oli kaupunginhallituksen vuosijäsen, varatuomari E. Tulenheimo.

Lautakunnan kokoukset. Työnvälityslautakunnalla oli kertomusvuonna 7 (edellisenä vuonna 11) kokousta. Kokouksissaan lautakunta käsitteli yhteensä 265 (209) asiaa. Lautakunnan kokouksissaan käsittelemistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

Vuoden ensimmäisessä kokouksessa tammikuun 13 p:nä päätettiin tehdä esitys kaupunginhallitukselle niin suuren uuden huoneiston hankkimiseksi, että siihen voitaisiin sijoittaa paitsi nuoriso-osastoa ja ammatinvalinnan ohjausta myös työvoimaosasto, jonka huoneisto oli aivan liian ahdas. Samassa kokouksessa valittiin asianomaisten työnantaja- ja työntekijäjärjestöjen ehdotusten perusteella jäsenet ja varajäsenet henkisen työn osaston, nuoriso-osaston, merimiesosaston ja maatalousosaston toimikuntiin kolmi-vuotiskaudeksi 1943/45.

Maaliskuun 13 p:nä pidetyssä kokouksessa päätettiin henkisen työn osaston toimikunnan ehdotuksesta tehdä kaupunginhallituksen välityksellä asianomaiselle ministeriölle esitys, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin sen epäkohdan tutkimiseksi ja korjaamiseksi, että erilaiset konttorioipisto- t.m.s. kurssit valmistavat huolestuttavissa määrin täysin epäpätevää työvoimaa konttori- ja liikealalle.

Kokouksessa toukokuun 28 p:nä lautakunta päätti asettaa jaoston laatimaan ehdotuksen työnvälitystoimiston viranhaltijoiden johtosäännöksi. Jaoston puheenjohtajaksi valittiin lautakunnan puheenjohtaja ja jäseniksi lautakunnan varapuheenjohtaja ja työnvälitystoimiston johtaja. Kokouksessa hyväksyttiin myös johtajan ehdotus työnvälitystoimiston v:n 1942 toimintakertomukseksi.

Syyskuun 6 p:nä pidetyssä kokouksessa hyväksyttiin ehdotus työnvälitystoimiston v:n 1944 talousarvioksi.

Kokouksessa lokakuun 12 p:nä ilmoitettiin lautakunnalle kaupunginhallituksen hyväksyneen sopimuksen, jonka mukaan työnvälitystoimiston työvoimaosastoa, henkisen työn osastoa, nuoriso-osastoa ja ammatinvalinnanohjausta varten oli luovutettu huoneistot tilaa Helsinginkadun talosta n:o 24 sekä vahvistaneen näitä osastoja varten tapahtuneet puhelinkeskuslaitteiden siirrot.

Joulukuun 11 p:nä pidetyssä kokouksessa myönnettiin pyynnöstä ero työnvälitystoimiston palveluksesta osastonhoitaja A. Bruunille, joka heinäkuun 1 p:stä 1919 lähtien oli toiminut työnvälitystoimiston osastonhoitajana.

Lausunnot yksityisten yhdistysten työnvälityslupaa koskevista anomuksista. Kun työnvälityslain mukaan asianomaisen ministeriön on kunnanvaltuustolta hankittava lausunto yksityisten yhdistysten hakiessa toimilupaa työnvälityksen harjoittamiseen, työnvälityslautakunta edelleen kertomusvuonnakin käsitteli tällaisia anomuksia lausunnon antamista varten kaupunginvaltuuston käsittelyn pohjaksi.

Kokouksessaan maaliskuun 13 p:nä lautakunta antoi puoltavan lausunnon Kontorens platsförmedling r.f. nimisen yhdistyksen anomuksesta saada jatkettu toimilupa maksutomaan työpaikkojen välitykseen jäsenilleen, koska poikkeuksellisia oloja silmällä pitäen ei olisi ollut mahdollista toteuttaa lautakunnan toivomia muutoksia yhdistyksen harjoit-

taman työnvälityksen organisaatioon. Kaupunginvaltuuston annettua työnvälityslautakunnan ehdotuksen mukaisen lausunnon asiassa, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö toukokuun 4 p:nä päätti myöntää yhdistykselle anotun oikeuden v:n 1944 loppuun saakka. Maaliskuun 13 p:nä pidetyssä kokouksessa ilmoitettiin lautakunnalle myös kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön päättäneen marraskuun 11 p:nä 1943 myöntää Suomen ravintoloitsijain liitto r.y:lle oikeuden välittää v:n 1944 loppuun saakka työntekijöitä liiton jäsenille ministeriön antamien ohjeiden ja säännösten mukaan.

Kokouksessa toukokuun 28 p:nä lautakunnalle ilmoitettiin, että kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö oli toukokuun 12 p:nä 1943 myöntänyt Naisten työvalmiusliitolle oikeuden toistaiseksi ja enintään kertomusvuoden loppuun saakka keskustuomiston sekä sen alaisten toimistojen ja asiamiesten välityksellä sijoittaa maksuttomasti naistyövoimaa maan talous- ja tuotantoelämän tehtäviin.

Lokakuun 12 p:nä pitämässään kokouksessa lautakunta antoi puoltavan lausunnon Yleinen osuuskauppojen liitto r.y:n anomuksesta saada maksuttomasti välittää työvoimaa liiton jäsenliikkeille. Kaupunginvaltuuston annettua hakemuksesta lautakunnan ehdotuksen mukaisen lausunnon, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö myönsi marraskuun 27 p:nä anotun toimiluvan viiden vuoden ajaksi tammikuun 1 p:stä 1944 lukien.

Joulukuun 11 p:nä pidetyssä kokouksessa lautakunta puolsi toimiluvan antamista Kulutusosuuskuntien keskusliitto r.y:lle, koska liiton harjoittama työnvälitys samoin kuin Yleisen osuuskauppojen liitonkin kohdistuu erikoislaatuisen työvoiman sijoittamiseen yhdistyksen jäsenosuuskauppoihin ja tämän työvoiman sisäiseen järjestelyyn näiden osuuskauppojen kesken ja koska kysymykseen tulevan työvoiman koulutuskin pääasiassa tapahtuu liiton toimesta.

Työvoimalautakunta. Työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnosta helmikuun 13 p:nä 1942 annetun asetuksen mukaan oli jokaiseen kuntaan asetettava työvoimalautakunta. Asetuksen mukaan toimii kunnassa, jossa on työnvälitystoimisto, työvoimalautakuntana työnvälityslautakunta vahvistettuna naispuolisella lisäjäsenellä, jonka tulee olla saapuvilla naispuolista työvoimaa koskevia asioita käsiteltäessä. Asetus edellyttää edelleen, että kaupunginvaltuusto voi tarpeen mukaan valita lisäjäseniksi muitakin asiantuntijoita. Lisäjäsenellä on kokouksessa puhe- mutta ei äänivaltaa.

Työvoimalautakunnan kokoonpano oli kertomusvuonna seuraava: puheenjohtajana toimi varatuomari E. Tulenheimo, varapuheenjohtajana toimittaja N. Teerimäki, varsinaisina jäseninä toimitsija E. Härmä, johtaja W. Korhonen, eristäjä K. Saarnijärvi ja talousneuvos O. Vilamo sekä naispuolisena lisäjäsenenä insinööri G. Orrenoja ja nuorisotyövoiman asiantuntijalisäjäsenenä pastori A. Palmgren. Varsinaisten jäsenten varajäseninä toimivat varatuomari H. Hallberg, insinööri V. Hintikka, toimitsija J. Saveri ja pianoteknikko J. Virtanen. Lisäjäsenten varajäseninä olivat arkkitehti E. Ruuth ja pastori N. Visapää.

Työvoimalautakunta kokoontui kertomusvuonna 72 kertaa (48). Käsiteltyjen asioiden luku oli 3 097 (1 288).

Työnvälitystoimisto. *Osastojako.* Työnvälitystoimiston osastojako säilyi kertomusvuonna entisellään. Toimistossa oli 5 erikoisosastoa, nim. henkisen työn osasto, nuoriso-osasto, maatalousosasto, merimiesosasto sekä maaliskuun 1 p:nä 1942 perustettu työvoimaosasto. Yleisinä osastoina toimivat miesosasto ja naisosasto, jotka kumpainenkin jakaantuivat alaosastoihin, miesosasto rakennus- y.m. ammattimiesten alaosaan, metalli- y.m. ammattimiesten alaosaan ja sekatyömiesten alaosaan sekä naisosasto kotiapulaisten alaosaan, ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosaan ynnä puhdistus- ja aputyöläisten alaosaan. Työvoimaosasto jakaantui kansliaosaan, asia- miesosaan ja kortisto-osaan.

Toimiston henkilökunta. Sääntöpalkkaiset viranhaltijat olivat seuraavat:

Työnvälitystoimiston johtajana oli filosofianmaisteri S. Seppälä, joka toimi myös työvoimalautakunnan sihteerinä. Erikoisosastojen osastonjohtajina olivat henkisen työn osastolla filosofianmaisteri Y. Vuorjoki, nuoriso-osastolla filosofianmaisteri W. Mattlar, merimiesosastolla diploomimerikapteeni F. Huhtala ja maatalousosastolla agroloogi Å. von Schoultz. Sääntöpalkkaisena ammatinvalinnan ohjaajana toimi filosofianmaisteri N. Mäki. Alaosastojen osastonhoitajina olivat rakennus- y.m. ammattimiesten alaosaalla herra V. Jyrkänne, metalli- y.m. ammattimiesten alaosaalla konemestari V. Landén, kotiapulaisten alaosaalla neiti S. Rechardt, ravintola-, tehdas- y.m. ammattityönteki-

jään alaosastolla filosofianmaisteri K. Sihvonen sekä puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla neiti L. Ahkia. Merimiesosaston naisasiakkaitten työväilytyksessä oli osastonhoitajana neiti A. Bruun. Sekatyömiesten alaosaston osastonhoitajan virka oli koko vuoden edelleen täyttämättä. Toimentajina olivat filosofianmaisteri T. Virtanen sekä neidit A. Aho-vaara, H. Koski, T. Melanen ja A. Vallinheimo, rouvat V. Salminen ja A. Veteli sekä herrat T. Linnajoki, N. Mattson, R. Ryöti ja M. Turunen. Kirjaajana oli rouva L. Penttilä, vahtimestareina herrat V. Kauhanen, T. Leander ja G. A. Leemloch sekä ovenvartijana rouva I. Ohlström. V.t. toimentajana oli herra U. Aro.

Kertomusvuoden päättyessä erosi työväilytoimiston palveluksesta eläkkeelle siirtyen osastonhoitaja A. Bruun, joka heinäkuun 1 p:stä 1919 lukien uskollisesti ja tunnontarkasti on toiminut työväilytoimiston virkailijana.

Ylimääräisinä virkailijoina toimivat toimiston vanhoilla osastoilla osastonjohtajan apulainen, luutnantti J. Gustafsson sekä filosofianmaisteri, rouva M. Voionmaa-Joutsen, rouva A.-L. Ingman, rouva M. Palomäki ja neiti A. Vitikka.

Työvoimaosastolla toimivat toimiston vanhoista virkailijoista herra T. Leander sekä rouvat A.-L. Ingman, I. Ohlström ja V. Salminen, viimeksi mainittu kanslianhoitajana. Luutnantti J. Gustafsson toimi niinkään pääasiallisesti työvoimaosastolla kortisto-osaston johtajana. Muista työvoimaosaston virkailijoista mainittakoon ylimääräinen asiamies, varatuomari R. Sederholm, notaari, varatuomari K. Brotherus, naiskortiston hoitaja, rouva A. D. Ekroth sekä mieskortiston hoitaja, rouva M. Kuittinen. V:n 1943 aikana toimi työvoimaosastolla kaikkiaan 697 ylimääräistä virkailijaa. Korkeimmillaan oli virkailijain määrä keväällä toimitettujen kutsuntojen jälkeen, jolloin osastolla oli 380 virkailijaa. Osaksi työnpaljouden, osaksi tilanahtauden takia työt oli järjestettävä kaksi vuorokäsitäviksi. Työvoimaosaston iltavuorolla työskenteli kertomusvuonna edellä mainittujen lisäksi 420 henkilöä (elokuussa 172).

Sotapalvelukseen kutsuttuina olivat edelleen kertomusvuonna osastonjohtaja Y. Vuorjoki, ammatinvalinnan ohjaaja N. Mäki, joka kuitenkin saattoi osittain hoitaa virkaansa, toimentaja N. Mattson ja vahtimestari V. Kauhanen.

Kustannukset. Työväilytoimiston kokonaismenot nousivat kertomusvuonna 8 601 446: 15 mk:aan (edellisenä vuonna 3 624 246: 90 mk:aan). Kustannusten suureminen aiheutui miltei yksinomaan työvoimaosaston laajenemisesta. Myös nuoriso-osaston menot nousivat huomattavasti, mikä johtui siitä, että työvelvollisuuden toimeenpano nuorison kohdalla siirrettiin nuoriso-osaston hoidettavaksi. Ne menot, joihin anotaan valtion osallistumista työväilylain mukaan, olivat 8 403 972: 25 mk. Nämä määrät jakaantuivat osastoittain seuraavasti:

Osasto	Kokonaismenot, mk	Menot, joihin valtio osallistuu, mk
Yleiset osastot	903 213: 45	902 530: 20
Henkisen työn osasto	474 553: 20	474 117: 45
Nuoriso-osasto	594 260: 80	593 803: 80
Merimiesosasto	243 030: 65	242 955: 65
Maatalousosasto	178 511: —	177 257: 50
Työvoimaosasto	6 207 877: 05	6 013 307: 65
Kaikkiaan	8 601 446: 15	8 403 972: 25

V:n 1942 menoista 3 476 182 mk:sta valtio suoritti korvausta 2 400 059 mk seuraavan asetelman mukaan:

			Mk
Yleisten osastojen menoista	40	% eli	365 174
Henkisen työn osaston »	50	» »	216 570
Nuoriso-osaston »	50	» »	171 922
Merimiesosaston »	50	» »	99 374
Maatalousosaston »	75	» »	121 486
Työvoimaosaston »	100	» »	1 425 533
Kaikkiaan			2 400 059

Työvoimalautakunnan menot, joista työvoima-asiain piiri- ja paikallishallinnosta helmikuun 13 p:nä 1942 annetun asetuksen 15 §:n mukaan vastaa kunta, olivat kertomusvuonna 440 131: 70 mk (edellisenä vuonna 275 786 mk).

Toimiston kirjeenvaihto. Työnvälitystoimiston kirjeenvaihto kertomusvuonna verrattuna edelliseen vuoteen selviää seuraavasta asetelmasta:

Osasto	Vuonna 1943		Vuonna 1942	
	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä	Saapuneita kirjeitä	Lähetettyjä kirjeitä
Yleiset osastot	1 402	1 137	2 383	1 553
Henkisen työn osasto	1 141	1 796	1 747	2 979
Nuoriso-osasto	11 359	5 102	1 044	1 681
Merimiesosasto	379	315	500	310
Maatalousosasto	202	341	319	352
Työvoimaosasto	168 152	42 585	25 910	8 808
Kaikkiaan	182 635	51 276	31 903	15 683

Työvoimalautakunnan postikirjaan merkittiin lisäksi 3 798 saapunutta kirjettä sekä 2 990 lähetettyä kirjelmää.

Työnhakemukset. Työnhakemus on voimassa, mikäli työhön sijoittamista ei tapahdu, ilmoittautumisviikkoa seuraavan viikon loppuun saakka. Jos anomus tämän ajan umpeenkuluttua, mutta saman kalenterikuukauden aikana, uudistetaan, merkitään kuukausitilastoon uusi työnhakemus saman henkilön kohdalle. Samoin menetellään niissä tapauksissa, joissa työnhakija on osoitettu työhön, mikä on niin lyhytaikaista, että hän jo saman kalenterikuukauden sisällä tulee uudistamaan työnhakemuksensa. Jos työnhakemus on voimassa kuukauden taitteessa, merkitään se siirtona seuraavan kuukauden tilastoon.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemusten määrää kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	825	1 069	1 894	825	1 069	1 894
Helmikuu	175	187	362	793	1 026	1 819	968	1 213	2 181
Maaliskuu	158	165	323	846	1 189	2 035	1 004	1 354	2 358
Huhtikuu	161	179	340	816	974	1 790	977	1 153	2 130
Toukokuu	116	164	280	1 632	2 143	3 775	1 748	2 307	4 055
Kesäkuu	137	211	348	677	900	1 577	814	1 111	1 925
Heinäkuu	101	145	246	619	927	1 546	720	1 072	1 792
Elokuu	79	90	169	635	1 063	1 698	714	1 153	1 867
Syyskuu	103	169	272	666	1 010	1 676	769	1 179	1 948
Lokakuu	114	224	338	620	980	1 600	734	1 204	1 938
Marraskuu	90	195	285	629	1 035	1 664	719	1 230	1 949
Joulukuu	113	187	300	605	653	1 258	718	840	1 558
Koko vuosi	—	—	—	9 363	12 969	22 332	—	—	—
%	—	—	—	41.9	58.1	100.0	—	—	—

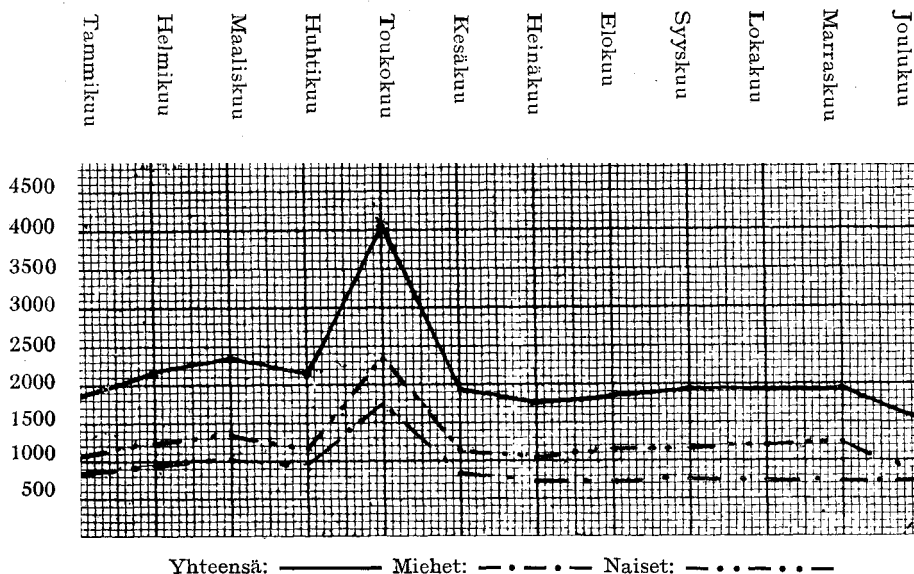
Taulukosta ilmenee, että työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 22 332, josta miesten tekemiä 9 363 eli 41.9 % ja naisten tekemiä 12 969 eli 58.1 %. V. 1942 työnhakemusten määrä oli 33 124, josta miesten tekemiä 12 965 eli 39.1 % ja naisten tekemiä 20 159 eli 60.9 %. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi allaolevasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	9 363	41.9	12 965	39.1	— 3 602	—27.8
Naisten työnhakemukset	12 969	58.1	20 159	60.9	— 7 190	—35.7
Yhteensä	22 332	100.0	33 124	100.0	—10 792	—32.6

Miesten työnhakemukset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 3 602 eli 27.8 % ja naisten työnhakemukset 7 190 eli 35.7 %. Työnhakemusten kokonaismäärä oli vähentynyt 10 792 eli 32.6 %. V. 1942 oli vastaavasti tapahtunut vähentymistä miesten kohdalla 14 397 eli 52.6 %, naisten kohdalla 8 677 eli 30.1 % ja kaikkiaan 23 074 eli 41.1 %. V. 1941 kokonaisvähennys oli 11.7 %.

Seuraava graafillinen esitys antaa kuvan työnhakemusten vaihteluista eri kuukausina. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten saadaan käsitys kuukausittain voimassa olleiden työnhakemusten määrästä.

TYÖNHAKEMUKSET KUUKAUSITTAIN V. 1943

Yhteensä: ————— Miehet: - - - - - Naiset:

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	91	1.0	108	0.8	199	0.9
Metalliteollisuus	276	3.0	101	0.8	377	1.7
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	—	—	10	0.1	10	0.0
Kemiallinen teollisuus	6	0.1	6	0.0	12	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	—	—	10	0.1	10	0.0
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	15	0.1	15	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	3	0.0	156	1.2	159	0.7
Paperiteollisuus	—	—	20	0.2	20	0.1
Puuteollisuus	49	0.5	4	0.0	53	0.2
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	7	0.1	31	0.2	38	0.2
Valaistuslaitokset	52	0.6	5	0.0	57	0.3
Graafillinen teollisuus	2	0.0	36	0.3	38	0.2
Rakennusteollisuus	492	5.3	208	1.6	700	3.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	96	1.0	31	0.2	127	0.6
Liikeala	510	5.4	3 392	26.2	3 902	17.5
Ravintola- ja hotelliliike	2	0.0	397	3.1	399	1.8
Meriliikenne	1 680	17.9	395	3.1	2 075	9.3
Kuormaus ja purkaminen	—	—	—	—	—	—
Maaliikennelaitokset	32	0.3	—	—	32	0.1
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	108	1.2	209	1.6	317	1.4
Taloustoimet	—	—	3 382	26.1	3 382	15.1
Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintöimet y.m.)	5 957	63.6	4 453	34.3	10 410	46.6
Kaikkiaan	9 363	100.0	12 969	100.0	22 332	100.0

Kun työnhakemukset melkein kaikissa ryhmissä vähentyivät, suhteellinen jakaantuminen säilyi suurin piirtein samanlaisena kuin edellisenä vuonna. Maininnan ansaitsee kuitenkin, että rakennusteollisuuteen kuuluvat työnhakemukset vähentyivät 2 812:sta 700:aan eli suhteellisesti 8.5 %:sta 3.1 %:iin sekä ravintola- ja hotellialaan kuuluvat työnhakemukset 1 175:stä 399:ään eli suhteellisesti 3.6 %:sta 1.8 %:iin. Meriliikenteen työnhakemukset ainoana poikkeuksena nousivat 1 897:stä 2 075:een eli suhteellisesti 5.7 %:sta 9.8 %:iin.

Edellä oleva taulukko ei kuvaa työnhakemuksia osastojaon pohjalla, koska saman ammattialan työntekijät voivat jakaantua useammalle eri osastolle. Niinpä kuuluvat esim. rakennusteollisuuden aputyöntekijät sekatyömiesten alaosastolle ja naispuoliset rakennussiivoojat puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolle.

Seuraavasta taulukosta ilmenee työnhakemusten jakaantuminen työnvälitystoimiston eri osastoille:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y.m. ammattimiesten alaosasto	503	5.4	—	—	503	2.3
Metalli- y.m. ammattimiesten alaosasto	309	3.3	—	—	309	1.4
Sekatyömiesten alaosasto	4 871	52.0	—	—	4 871	21.8
Kotiapulaisten alaosasto	—	—	364	2.8	364	1.6
Ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin ala- osasto	—	—	748	5.8	748	3.3
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	6 228	48.0	6 228	27.9
Henkisen työn osasto	495	5.3	3 412	26.3	3 907	17.5
Nuoriso-osasto	1 824	19.5	1 725	13.3	3 549	15.9
Merimiesosasto	1 256	13.4	395	3.1	1 651	7.4
Maatalousosasto	105	1.1	97	0.7	202	0.9
Koko toimisto	9 363	100.0	12 969	100.0	22 332	100.0

Työtä hakeneet henkilöt. Työnvälitystoimiston vanhojen osastojen asiakkaina oli kertomusvuonna 8 021 eri henkilöä, josta miehiä 2 981 eli 37.2 % ja naisia 5 040 eli 62.8 %.

Huomioonottaen, että sama henkilö esiintyy useissa tapauksissa työnhakijana eri kuukausina, esitetään seuraavassa taulukossa työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä kuukausittain:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	442	632	1 074	162	168	330	36.7	26.6	30.7
Helmikuu	449	725	1 174	161	207	368	35.9	28.6	31.3
Maaliskuu	524	643	1 167	179	175	354	34.2	27.2	30.3
Huhtikuu	515	677	1 192	179	179	358	34.8	26.4	30.0
Toukokuu	1 189	1 805	2 994	140	150	290	11.8	8.3	9.7
Kesäkuu	482	713	1 195	114	134	248	23.7	18.8	20.8
Heinäkuu	369	610	979	115	118	233	31.2	19.3	23.8
Elokuu	347	598	945	121	115	236	34.9	19.2	25.0
Syyskuu	344	687	1 031	110	158	268	32.0	23.0	26.0
Lokakuu	323	760	1 083	125	178	303	38.7	23.4	28.0
Marraskuu	316	703	1 019	113	167	280	35.8	23.8	27.5
Joulukuu	332	502	834	110	115	225	33.1	22.9	27.0

Työnhakijoiden lukumäärä oli huomattavasti pienempi kuin v. 1942. Ainoastaan toukokuun kohdalla on huomattavissa vaatimaton nousu 2 910:stä 2 994:ään. Tämä poikkeus aiheutuu siitä, että nuoriso-osastolla käsiteltyjen oppikoululaisten työnhakemukset pääasiallisesti on merkitty toukokuun kohdalle. Vieraskuntalaisia oli edelleen verraten runsaasti työnvälitystoimiston työnhakijoina, keskimäärin 23.8 % (29.9 %).

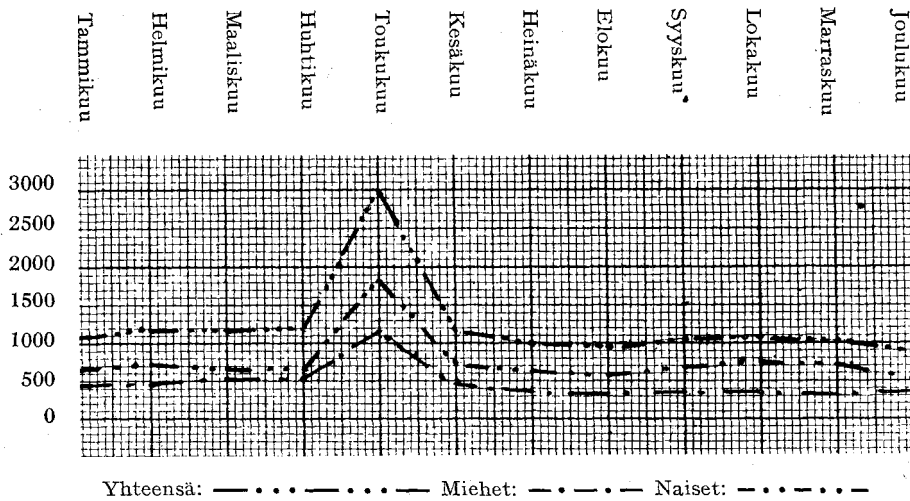
Kokonaisluvuissa tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi allaolevasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	2 981	37.2	4 384	38.2	—1 403	—32.0
Naiset	5 040	62.8	7 083	61.8	—2 043	—28.8
Yhteensä	8 021	100.0	11 467	100.0	—3 446	—30.1

Miesten lukumäärä laski 1 403 eli 32.0 % ja naisten lukumäärä 2 043 eli 28.8 %. Koko toimiston osalta työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärä aleni 3 446 eli 30.1 %. Edellisenä vuonna oli lasku 49.6 % ja v. 1941 18.3 %.

Seuraavat käyrät osoittavat työtä hakeneiden henkilöiden jakautumisen kuukausittain.

TYÖTÄ HAKENEET HENKILÖT KUUKAUSITTAIN V. 1943

Työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	72	2.4	93	1.8	165	2.1
Metalliteollisuus	194	6.5	73	1.4	267	3.3
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	—	—	9	0.2	9	0.1
Kemiallinen teollisuus	2	0.1	6	0.1	8	0.1
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	—	—	7	0.1	7	0.1
Kehruu- ja kutomateollisuus	—	—	10	0.2	10	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	0.1	45	0.9	47	0.6
Paperiteollisuus	—	—	18	0.4	18	0.2
Puuteollisuus	45	1.5	4	0.1	49	0.6
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	5	0.2	23	0.5	28	0.4
Valaistuslaitokset	51	1.7	3	0.1	54	0.7
Graafillinen teollisuus	2	0.1	9	0.2	11	0.1
Rakennusteollisuus	159	5.3	12	0.2	171	2.1
Luokittamattomat teknilliset toimet	60	2.0	21	0.4	81	1.0
Liikeala	233	7.8	2 079	41.2	2 312	28.8
Ravintola- ja hotelliliike	1	0.0	291	5.8	292	3.7
Meriliikenne	1 062	35.6	230	4.6	1 292	16.1
Kuormausta ja purkaminen	—	—	—	—	—	—
Maaliikennelaitokset	18	0.6	—	—	18	0.2
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	55	1.9	120	2.4	175	2.2
Taloustoimet	—	—	337	6.7	337	4.2
Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintöimet y.m.)	1 020	34.2	1 650	32.7	2 670	33.3
Kaikkiaan	2 981	100.0	5 040	100.0	8 021	100.0

Taulukkoon on otettu kukin eri henkilö ainoastaan yhden kerran riippumatta siitä, että hän ehkä on esiintynyt työnhakijana useita kertoja vuoden kuluessa. Tästä johtuukin, että jakaantuminen eri ammattialoille ei ole aivan sama kuin työnhakemuksia esittävässä taulukossa. Mainittakoon, että ryhmä erinäiset toimet osoittaa nousua 2 262:sta 2 670:een eli 9.7 %:sta 33.8 %:iin. Tämä aiheutuu siitä, että työhön sijoitettavat oppikoululaiset on kaikki sisällytetty tähän ryhmään.

Työnvälitystoimiston eri osastoille työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat seuraavasti:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y.m. ammattimiesten alaosaosto	167	5.6	—	—	167	2.1
Metalli- y.m. ammattimiesten alaosaosto	115	3.9	—	—	115	1.4
Sekatyömiesten alaosaosto	216	7.2	—	—	216	2.7
Kotiapulaisten alaosaosto	—	—	231	4.6	231	2.9
Ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosaosto	—	—	534	10.6	534	6.7
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosaosto	—	—	351	7.0	351	4.4
Henkisen työn osasto	262	8.8	2 039	40.4	2 301	28.7
Nuoriso-osasto	1 340	44.9	1 574	31.2	2 914	36.3
Merimiesosasto	793	26.6	230	4.6	1 023	12.7
Maatalousosasto	88	3.0	81	1.6	169	2.1
Koko toimisto	2 981	100.0	5 040	100.0	8 021	100.0

Työnhakijain lukumäärä aleni edelleen kaikilla osastoilla paitsi nuoriso-osastolla, jossa kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien ohjeiden mukaan sijoitettavat oppikoululaiset saivat aikaan pienen nousun 2 197:stä 2 914:ään eli 32.6 %. Suhteellisesti suurin oli lasku metalli- y.m. ammattimiesten alaosaostolla, jonka työnhakijat vähenivät 460:stä 115:een eli 75.0 %. Rakennus- y.m. ammattimiesten alaosaostolla lasku oli 404 eli 70.7 %, sekatyömiesten alaosaostolla 603 eli 73.6 %, kotiapulaisten alaosaostolla 440 eli 65.6 %, ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosaostolla 729 eli 57.7 %, puhdistus- ja aputyöläisten alaosaostolla 592 eli 62.8 %, henkisen työn osastolla 728 eli 24.0 %, merimiesosastolla 36 eli 3.4 % ja maatalousosastolla 286 eli 62.9 %.

Kuvan työnvälitystoimiston työnhakija-asiakkaiden määrästä viikoittain v. 1943 antaa kertomuksen taulukko-osassa oleva yhdistelmä, josta ilmenee työnhakijain lukumäärä kunkin viikon lauantaina klo 11.00 sekä erikseen, paljonko työnhakijoista oli työssä olevia ja paljonko vieraskuntalaisia.

Tarjotut työpaikat. Sellaisilla työaloilla, joilla esiintyy työvoiman puutetta, työpaikkatarjoukset voivat olla voimassa verraten pitkän ajan siirtyen tällöin niinkuin työnhakemuksetkin kuukaudesta toiseen. Työpaikkatarjousten jakaantuminen eri kuukausille käy, kyseiset siirrot huomioituna, ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	700	1 284	1 984	700	1 284	1 984
Helmikuu	53	371	424	751	1 067	1 818	804	1 438	2 242
Maaliskuu	107	333	440	744	1 298	2 042	851	1 631	2 482
Huhtikuu	105	516	621	783	1 087	1 870	888	1 603	2 491
Toukokuu	145	618	763	1 676	2 217	3 893	1 821	2 835	4 656
Kesäkuu	118	484	602	622	882	1 504	740	1 366	2 106
Heinäkuu	67	381	448	580	966	1 546	647	1 347	1 994
Elokuu	56	317	373	558	977	1 535	614	1 294	1 908
Syyskuu	57	339	396	716	999	1 715	773	1 338	2 111
Lokakuu	94	416	510	674	869	1 543	768	1 285	2 053
Marraskuu	97	384	481	667	821	1 488	764	1 205	1 969
Joulukuu	116	360	476	597	591	1 188	713	951	1 664
Koko vuosi	—	—	—	9 068	13 058	22 126	—	—	—
%	—	—	—	41.0	59.0	100.0	—	—	—

Toimiston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 22 126 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 9 068 eli 41.0 % ja naisten paikkoja 13 058 eli 59.0 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

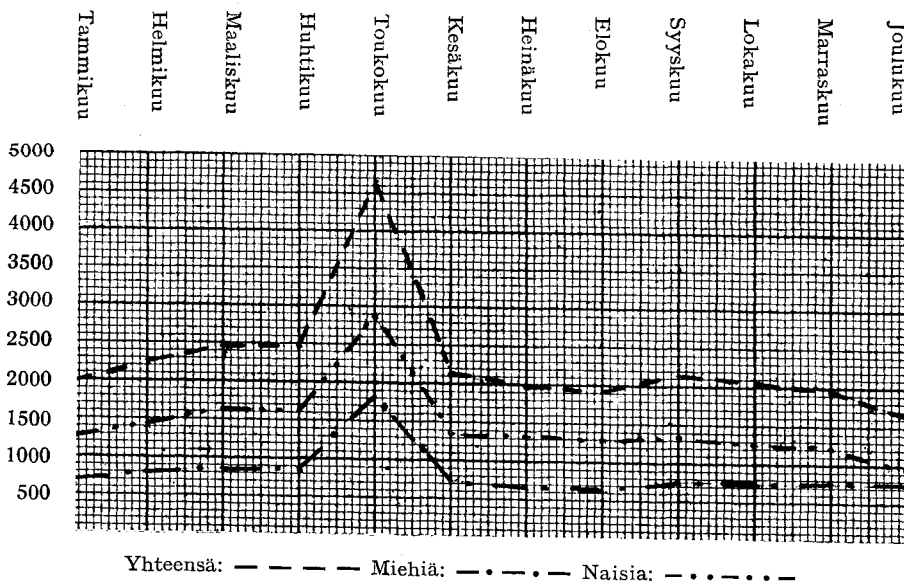
	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	9 068	41.0	10 908	36.1	—1 840	—16.9
Naisten paikat	13 058	59.0	19 288	63.9	—6 230	—32.3
Yhteensä	22 126	100.0	30 196	100.0	—8 070	—26.7

Miehille tarjottujen paikkojen luku vähentyi 1 840 eli 16.9 % ja naisille tarjottujen luku 6 230 eli 32.3 %. Työpaikkatarjousten kokonaisluku vähentyi 8 070 eli 26.7 %. Vastaavat prosenttiluvut olivat edellisenä vuonna —28.7, —14.9 ja —20.5.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 100.9 työnhakemusta. Tämä n.s. yleinen rasituslasku oli v. 1942 109.7, v. 1941 148.0 ja v. 1940 172.1.

Alla olevista käyristä nähdään työpaikkatarjousten jakautuminen kuukausittain. Taulukossa on huomioitu siirrotkin, koska ainoastaan täten voidaan saada käsitys kuukausittain voimassa olleiden tarjousten määrästä.

VOIMASSA OLLEET TYÖPAIKKATARJOUKSET V. 1943

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat eri ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	127	1.4	294	2.3	421	1.9
Metalliteollisuus	485	5.4	132	1.0	617	2.8
Kivi-, savi-, lasi- ja turveteollisuus	1	0.0	15	0.1	16	0.1
Kemiallinen teollisuus	12	0.1	25	0.2	37	0.2
Nahka-, kumi- ja karvateollisuus	6	0.1	15	0.1	21	0.1
Kehruu- ja kutomateollisuus	1	0.0	29	0.2	30	0.1
Pukutavara- ja puhdistusteollisuus	2	0.0	258	2.0	260	1.2
Paperiteollisuus	6	0.1	69	0.5	75	0.3
Puuteollisuus	71	0.8	29	0.2	100	0.4
Ravinto- ja nautintoaineteollisuus	—	—	16	0.1	16	0.1
Valaistuslaitokset	61	0.7	18	0.2	79	0.4
Graafillinen teollisuus	18	0.2	25	0.2	43	0.2

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennusteollisuus	248	2.7	28	0.2	276	1.2
Luokittamattomat teknilliset toimet	80	0.9	29	0.2	109	0.5
Liikeala	462	5.1	2 545	19.5	3 007	13.6
Ravintola- ja hotelliliike	4	0.1	917	7.0	921	4.2
Meriliikenne	1 618	17.8	155	1.2	1 773	8.0
Kuormaus ja purkaminen	12	0.1	—	—	12	0.0
Maaliikennelaitokset	83	0.9	1	0.0	84	0.4
Opettajat ja muihin ryhmiin kuulumaton henkinen työ	93	1.0	147	1.1	240	1.1
Taloustoimet	—	—	4 308	33.0	4 308	19.5
Erinäiset toimet (sekatyöt, lähetintimet y.m.)	5 678	62.6	4 003	30.7	9 681	43.7
Kaikkiaan	9 068	100.0	13 058	100.0	22 126	100.0

Työpaikkatarjoukset vähentyivät suhteellisen tasaisesti kaikilla aloilla. Poikkeuksellisen suuri on vähennys kuitenkin maatalouden alalla 1 264:stä 421:een eli suhteellisesti 4.2 %:sta 1.9 %:iin sekä rakennusosalalla 1 282:sta 276:een eli 4.2 %:sta 1.2 %:iin. Liikealan työpaikkatarjoukset sen sijaan nousivat 2 301:stä 3 007:ään, eli 7.8 %:sta 13.6 %:iin ja merialan työpaikkatarjoukset 1 041:stä 1 773:een eli 3.4 %:sta 8.0 %:iin. Taloustointen alalla tapahtui vähennystä 7 121:stä 4 308:aan.

Osastoittain jakaantuivat työpaikkatarjoukset seuraavan taulukon mukaan:

Alaosasto tai erikoisosasto	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y.m. ammattimiesten alaosasto	279	3.1	—	—	279	1.3
Metalli- y.m. ammattimiesten alaosasto	256	2.8	—	—	256	1.1
Sekatyömiesten alaosasto	4 993	55.1	—	—	4 993	22.6
Kotiapulaisten alaosasto	—	—	1 514	11.6	1 514	6.8
Ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	1 136	8.7	1 136	5.1
Puhdistus- ja apu-työläisten alaosasto	—	—	6 261	48.0	6 261	28.3
Henkisen työn osasto	113	1.2	1 348	10.3	1 461	6.6
Nuoriso-osasto	2 000	22.1	2 381	18.2	4 381	19.8
Merimiesosasto	1 299	14.3	155	1.2	1 454	6.6
Maatalousosasto	128	1.4	263	2.0	391	1.8
Koko toimisto	9 068	100.0	13 058	100.0	22 126	100.0

Edelliseen vuoteen verrattuna työpaikkatarjoukset vähentyivät rakennus- y.m. ammattimiesten alaosastolla 668:sta 279:ään eli 58.2 %, metalli- y.m. ammattimiesten alaosastolla 584:stä 256:een eli 56.2 %, sekatyömiesten alaosastolla 6 985:stä 4 993:een eli 28.5 %, kotiapulaisten alaosastolla 2 679:stä 1 514:ään eli 43.5 %, ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosastolla 3 152:sta 1 136:een eli 64.0 %, puhdistus- ja apu-työläisten alaosastolla 9 248:sta 6 261:een eli 32.3 %, maatalousosastolla 1 035:stä 391:een eli 62.2 %. Sen sijaan työpaikkatarjousten lukumäärä lisääntyi henkisen työn osastolla 1 436:sta 1 461:een eli 1.7 %, nuoriso-osastolla 3 455:stä 4 381:een eli 26.8 % ja merimiesosastolla 854:stä 1 454:ään eli 70.3 %.

Työnvälitykset. Työnvälitystoimiston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee allaolevasta taulukosta, jossa välitykset on jaettu kuukausittain, huomioonottaen myös muihin kuntiin toimitetut välitykset:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	593	657	1 250	48	25	73	8.1	3.8	5.8
Helmikuu	619	686	1 305	24	39	63	3.9	5.7	4.8
Maaliskuu	589	798	1 387	51	35	86	8.7	4.4	6.2
Huhtikuu	648	673	1 321	101	28	129	15.6	4.2	9.8
Toukokuu	1 205	1 684	2 889	60	32	92	5.0	1.9	3.2
Kesäkuu	516	685	1 201	58	33	91	11.2	4.8	7.6
Heinäkuu	459	795	1 254	59	35	94	12.9	4.4	7.5
Elokuu	473	738	1 211	60	30	90	12.7	4.1	7.4
Syyskuu	574	653	1 227	28	33	61	4.9	5.1	5.0
Lokakuu	521	578	1 099	34	42	76	6.5	7.3	6.9
Marraskuu	524	600	1 124	34	40	74	6.5	6.7	6.6
Joulukuu	486	456	942	17	21	38	3.5	4.6	4.0
Koko vuosi	7 207	9 003	16 210	574	393	967	8.0	4.4	6.0
%	44.5	55.5	100.0	59.4	40.6	100.0	—	—	—

Työnvälitysten kokonaisluku oli 16 210, josta miesten paikkoja 7 207 eli 44.5 % ja naisten paikkoja 9 003 eli 55.5 %. Muihin kuntiin toimitettiin 967 välitystä eli 6.0 % välitysten kokonaismäärästä. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 2 359 eli 10.3 % sen vuoden välitysten kokonaismäärästä. Välityksiä tilapäisiin töihin oli kertomusvuonna 10 383 eli 64.1 % kaikista välityksistä (edellisenä vuonna 14 272 eli 62.1 %). Miesten kohdalla oli tällaisia välityksiä 5 065 eli 70.3 % miesten välityksistä ja naisten kohdalla 5 318 eli 59.1 % naisten välityksistä.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	7 207	44.5	9 400	40.9	—2 193	—23.3
Naisten välitykset	9 003	55.5	13 586	59.1	—4 583	—33.7
Yhteensä	16 210	100.0	22 986	100.0	—6 776	—29.5

Työnvälitysten lukumäärässä oli kertomusvuonnakin tapahtunut huomattavaa laskua, miesten kohdalla 2 193 välitystä eli 23.3 % ja naisten kohdalla 4 583 eli 33.7 %. Välitysten kokonaismäärä oli vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna 6 776 eli 29.5 %. V. 1942 miehille välitettyjen työpaikkojen määrä aleni v:een 1941 verrattuna 30.2 %, naisille välitettyjen työpaikkojen määrä 20.4 % ja kokonaismäärä 24.7 %.

Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 72.6 välitystä (edellisenä vuonna 69.4) ja 100 työpaikkatarjousta kohden 73.3 (76.1) välitystä.

Havainnollisen kuvan työnvälitystoiminnasta saa seuraavasta graafillisesta taulukosta, joka esittää työnvälitysten jakaantumisen eri kuukausille sekä mies- ja naispaikkojen keskinäisen suhteen.

Alaosasto tai erikoisosasto	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Rakennus- y.m. ammattimiesten alaosasto	219	3.0	—	—	219	1.4
Metalli- y.m. ammattimiesten alaosasto	215	3.0	—	—	215	1.3
Sekatyömiesten alaosasto	4 912	68.2	—	—	4 912	30.3
Kotiapulaisten alaosasto	—	—	173	1.9	173	1.1
Ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosasto	—	—	413	4.6	413	2.5
Puhdistus- ja aputyöläisten alaosasto	—	—	5 695	63.3	5 695	35.1
Henkisen työn osasto	72	1.0	1 057	11.7	1 129	7.0
Nuoriso-osasto	1 199	16.6	1 459	16.2	2 658	16.4
Merimiesosasto	523	7.3	140	1.6	663	4.1
Maatalousosasto	67	0.9	66	0.7	133	0.8
Koko toimisto	7 207	100.0	9 003	100.0	16 210	100.0

Työnvälitykset vähentyivät rakennus- y.m. ammattimiesten alaosastolla 569:stä 219:ään eli 61.5 %, metalli- y.m. ammattimiesten alaosastolla 517:stä 215:een eli 58.4 %, sekatyömiesten alaosastolla 6 798:sta 4 912:een eli 27.7 %, kotiapulaisten alaosastolla 573:sta 173:een eli 69.8 %, ravintola-, tehdas- y.m. ammattityöntekijäin alaosastolla 1 751:stä 413:een eli 76.4 %, puhdistus- ja aputyöläisten alaosastolla 8 984:stä 5 695:een eli 36.6 % sekä maatalousosastolla 499:stä 133:een eli 73.3 %. Lisääntymistä oli tapahtunut henkisen työn osastolla 1 121:stä 1 129:ään eli 0.7 %, nuoriso-osastolla 1 640:stä 2 658:aan eli 62.1 % sekä merimiesosastolla 534:stä 663:een eli 24.2 %.

Erikoisosastot. Erikoisosastojen toimintaa valvovat työnvälityslain ja työnvälitystoimiston ohjesäännön mukaan erityiset toimikunnat, puheenjohtajanaan lautakunnan puheenjohtaja ja varapuheenjohtajanaan lautakunnan varapuheenjohtaja. Poikkeuksen tässä suhteessa muodosti työvoimaosasto, joka oli välittömästi lautakunnan valvonnassa sen toimiessa työnvälityslain soveltamisesta annetun asetuksen mukaisesti työvoimalautakuntana.

Henkisen työn osasto. Henkisen työn osaston toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina kauppatieteidenkandidaatti A. Kauppinen ja ekonommi G. A. Hannén sekä työntekijäin edustajina toimitsijat J. Hakulinen ja A. Saxell. Varajäseninä olivat työnantajien edustajina ekonommi A. E. Monnberg ja filosofianmaisteri H. Hormio sekä työntekijäin edustajina myymälänhoitaja V. Järvinen ja konttoristi L. Lehto.

Kuten jo edellisinkin vuosina rajoitti jatkunut puolustusotamme suuresti osaston toimintamahdollisuuksia varsinkin miespuolisen työvoiman suhteen. Edelleen oli vaikuttamassa valtioneuvoston marraskuun 19 p:nä 1942 tekemä päätös, jonka tarkoituksena on estää työvoiman aiheutonta liikkumista ja jonka mukaan vapaan työvoiman siirtyminen maaseudulta kaupunkiin on käytännöllisesti katsoen mahdotonta. Kun muissakin suhteissa työvelvollisuusmääräyksiä kertomusvuoden aikana yhä tiukennettiin, osaston toiminnan oli entistä enemmän rajoitettava joko yli-ikäisen taikka erikoisen nuoren, suhteellisen heikosti kvalifisoidun työvoiman välittämiseen. Erikoisesti miespuolista työvoimaa koskevat ankarat työvelvollisuusmääräykset saivat aikaan sen, että työnantajat yhä kasvavassa määrin suuntasivat työvoiman kysynnän naispuoliseen työvoimaan. Tästä johtuikin, että työpaikkatarjoukset naisten kohdalla huomattavasti lisääntyivät, vaikka ne miesten kohdalla osoittivat jyrkkää alenemista. Vallitsevasta rakennuskiellosta johtuen olivat rakennusalaan kuuluvan henkisen työntekijäin työnhakemukset edelliseen vuoteen verrattuna suhteellisen lukuivat.

Vaikeuksista huolimatta työnvälitysten lukumäärä kuitenkin osoitti pientä nousua, mikä lähinnä aiheutui naispuolisen työvoiman välittämisestä sodan aikaisiin virastoihin. Naispuolisesta työvoimasta, erikoisesti epäpätevästä, ei kertomusvuonna ollut mainittavaa puutetta. Mainittakoon, että n.s. yleinen rasitusluku, työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden, joka henkisen työn osaston kohdalla v. 1940 oli 612.0, v. 1941 479.6 ja v. 1942 387.3 oli kertomusvuonna laskenut 267.4:ään.

Kertomusvuoden aikana osasto joutui muuttamaan kaksi eri kertaa. Kesäkuun 1 p:nä osasto muutti vanhasta huoneistostaan Etel. Makasiinikadun 3:sta Mikonkadun 4:ään, josta se syyskuun 4 p:nä siirtyi työvoimaviraston yhteyteen It. Alppirinteen 1:een.

Osaston lähettämien kirjeiden y.m. postilähetysten lukumäärä oli kertomusvuonna 1 796. Osastolle saapui 1 141 postilähetystä (edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 2 979 ja 1 747). Osaston tilaamia ulkolinjapuheluita oli 207 (287).

Työnhakemuksia tehtiin osastolle seuraavasti:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	65	279	344	65	279	344
Helmikuu	40	131	171	49	229	278	89	360	449
Maaliskuu	28	114	142	60	284	344	88	398	486
Huhtikuu	29	131	160	45	309	354	74	440	514
Toukokuu	19	123	142	56	382	438	75	505	580
Kesäkuu	24	159	183	54	237	291	78	396	474
Heinäkuu	21	96	117	35	238	273	56	334	390
Elokuu	17	57	74	34	262	296	51	319	370
Syyskuu	19	131	150	31	282	313	50	413	463
Lokakuu	18	183	201	27	377	404	45	560	605
Marraskuu	9	149	158	23	331	354	32	480	512
Joulukuu	14	142	156	16	202	218	30	344	374
Koko vuosi	—	—	—	495	3 412	3 907	—	—	—
%	—	—	—	12.7	87.3	100.0	—	—	—

Työnhakemusten kokonaismäärä oli 3 907, josta miesten työnhakemuksia 495 eli 12.7 % ja naisten 3 412 eli 87.3 %. Sotatilasta ja työmarkkinoilla vallitsevista poikkeusoloista johtuen naisten työnhakemukset olivat säännöllisesti miesten työnhakemuksia melkoisesti lukuisammat.

V:n 1942 työnhakemuksiin verrattuna oli kertomusvuonna työnhakemusten määrä alentunut, miesten kohdalla tuntuvasti. Vähennykset ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	495	12.7	1 023	18.4	— 528	—51.6
Naisten työnhakemukset	3 412	87.3	4 538	81.6	—1 126	—24.8
Yhteensä	3 907	100.0	5 561	100.0	—1 654	—29.7

Työnhakemusten kokonaisvähennys, 29.7 %, oli edellisenä vuonna 25.6 %.

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	2	0.4	—	—	2	0.1
Teknikot ja piirtäjät	5	1.0	19	0.6	24	0.6
Työnjohtajat	17	3.4	—	—	17	0.4
Rakennusmestarit	41	8.3	—	—	41	1.0
Varastonhoitajat	11	2.2	—	—	11	0.3
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	1	0.2	9	0.3	10	0.3
Konttoripäälliköt	32	6.5	1	0.0	33	0.8
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	15	3.0	191	5.6	206	5.3
Kirjeenvaihtajat	8	1.6	57	1.7	65	1.7
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	70	2.0	70	1.8
Konttoriapulaiset	160	32.3	2 566	75.2	2 726	69.8
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	30	6.1	—	—	30	0.8
Myymälän- ja varastonhoitajat	22	4.5	53	1.6	75	1.9
Myymäläapulaiset	9	1.8	198	5.8	207	5.3
Muut liikealan työntekijät	33	6.7	39	1.1	72	1.8
Opettajat ja kääntäjät	17	3.4	114	3.3	131	3.3
Sairaanhoidattaret	—	—	11	0.3	11	0.3
Muusikerit	2	0.4	—	—	2	0.1
Vahtimestarit	2	0.4	3	0.1	5	0.1
Muut huettematta jääneet ammatit	88	17.8	81	2.4	169	4.3
Kaikkiaan	495	100.0	3 412	100.0	3 907	100.0

Työnhakemuksista oli eniten konttoriapulaisten tekemiä, nimittäin 2 726 eli 69.8 % (edellisenä vuonna 3 476 eli 62.8 % ja v. 1941 3 772 eli 50.8 %). Suhteellinen kasvu riippuneen pääasiassa siitä, että osaston sanomalehti-ilmoittelu suuressa määrin työvoiman kysynnän laadusta johtuen on kohdistunut kyseessäolevaan ammattiryhmään. Edelleen on ilmiöön vaikuttanut, että osaston kirjoinhin kersomusvuonna on pyrkinyt osaksi erilaisen konttoriopistojen lyhytaikaisia kursseja suorittaneita naisia, joiden pohjakoulutuksena useimmiten on ollut kansakoulu, osaksi jo jonkin aikaa työmarkkinoilta erossa olleita naimisissa olevia naisia, jotka taloudellisten vaikeuksien takia uudelleen ovat pyrkineet ansiotyöhön. Kummankin ryhmän sijoittaminen on yleisestä työvoiman puutteesta huolimatta tuottanut osastolle melkoisia vaikeuksia. Lähinnä konttoriapulaisia olivat myymäläapulaiset, 207 työnhakemusta eli 5.8 % (edellisenä vuonna 607 eli 10.9 % ja v. 1941 1 127 eli 15.1 %). Merkilläpantavaa on myös, että kirjanpitäjien ja kassanhoitajien ryhmä osoittaa absoluuttista nousua 201:stä eli 3.8 %:sta v. 1942 206:een eli 5.8 %:iin kertomusvuonna.

Osaston työnhakijoina oli kertomusvuonna 2 301 henkilöä, (edellisenä vuonna 3 029), joista miehiä 262 eli 11.4 % (562 eli 18.8 %) ja naisia 2 039 eli 88.8 % (2 467 eli 81.4 %).

Työnhakijain lukumäärä kuukausittain ilmenee seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Työssä			Ilman työtä			Työnhakijoita kaikkiaan		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	16	75	91	46	190	236	62	265	327
Helmikuu	19	106	125	54	205	259	73	311	384
Maaliskuu	8	103	111	57	179	236	65	282	347
Huhtikuu	10	156	166	52	227	279	62	383	445
Toukokuu	5	145	150	62	292	354	67	437	504
Kesäkuu	4	159	163	62	171	233	66	330	396
Heinäkuu	7	132	139	43	153	196	50	285	335
Elokuu	6	148	154	33	141	174	39	289	328
Syyskuu	8	201	209	35	186	221	43	387	430
Lokakuu	9	228	237	27	220	247	36	448	484
Marraskuu	6	218	224	23	186	209	29	404	433
Joulukuu	3	144	147	20	123	143	23	267	290

Työssä olevia työnhakijoita oli keskimäärin 40.7 % kaikista työnhakijoista (edellisenä vuonna 37.8 %, v. 1941 21.1 ja v. 1940 n. 7 %). Suhteellisesti suurin oli työssä olevien lukumäärä marraskuussa, jolloin kyseinen luku oli 51.7 %.

Muutokset työnhakijain kokonaismäärässä edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	262	11.4	562	18.8	— 300	—53.4
Naiset	2 039	88.8	2 467	81.4	— 428	—17.8
Yhteensä	2 301	100.0	3 029	100.0	— 728	—24.0

Vieraskunt laisten osuus koko työnhakijamäärästä oli vuoden aikana keskimäärin 29.2 % (edellisenä vuonna 29.2 % ja v. 1941 42.9 %). Siirtoväkeen kuuluvien työnhakijain lukumäärä aleni jatkuvasti, ollen kertomusvuonna keskimäärin 3.8 % (7.4 % ja 17.8 %) koko työnhakijamäärästä.

Kuvan vieraspaikkakuntalaisten ja siirtoväen osuudesta osaston työnhakijamäärään antaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia						Hakijoista siirtoväkeä					
				Kaikkiaan			%			Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä
Tammikuu.....	62	265	327	25	97	122	40.3	36.6	37.3	2	7	9	3.2	2.6	2.8
Helmikuu.....	73	311	384	27	114	141	37.0	36.7	36.7	5	11	16	6.8	3.5	4.2
Maaliskuu.....	65	282	347	29	96	125	44.6	34.0	36.0	7	11	18	10.8	3.9	5.2
Huhtikuu.....	62	383	445	21	123	144	33.9	32.1	32.4	7	8	15	11.3	2.1	3.4
Toukokuu.....	67	437	504	26	100	126	38.8	22.9	25.0	6	8	14	9.0	1.8	2.8
Kesäkuu.....	66	330	396	15	91	106	22.7	27.6	26.8	5	8	13	7.6	2.4	3.3
Heinäkuu.....	50	285	335	17	89	106	34.0	31.2	31.6	4	7	11	8.0	2.5	3.3
Elokuu.....	39	289	328	11	74	85	28.2	25.6	25.9	—	11	11	—	3.8	3.4
Syyskuu.....	43	387	430	5	95	100	11.6	24.5	23.3	—	12	12	—	3.1	2.8
Lokakuu.....	36	448	484	8	108	116	22.2	24.1	24.0	2	4	6	5.6	0.9	1.2
Marraskuu.....	29	404	433	10	116	126	34.5	28.7	29.1	3	14	17	10.2	3.5	3.9
Joulukuu.....	23	267	290	8	70	78	34.8	26.2	26.9	2	9	11	8.7	3.4	3.8

Työnhakijat jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	2	0.8	—	—	2	0.1
Teknikot ja piirtäjät	4	1.5	10	0.5	14	0.6
Työnjohtajat	11	4.2	—	—	11	0.5
Rakennusmestarit	20	7.6	—	—	20	0.9
Varastonhoitajat	8	3.1	—	—	8	0.3
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät ...	1	0.4	8	0.4	9	0.4
Konttoripäälliköt	14	5.3	1	0.1	15	0.7
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	9	3.4	84	4.1	93	4.0
Kirjeenvaihtajat	4	1.5	31	1.5	35	1.5
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	39	1.9	39	1.7
Konttoriapulaiset	85	32.4	1 571	77.0	1 656	72.0
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	16	6.1	—	—	16	0.7
Myymlän- ja varastonhoitajat	18	6.9	23	1.1	41	1.8
Myymläapulaiset	3	1.2	127	6.2	130	5.6
Muut liikealan työntekijät	12	4.6	26	1.3	38	1.6
Opettajat ja kääntäjät	10	3.8	74	3.6	84	3.7
Sairaanhoitajattaret	—	—	6	0.3	6	0.3
Muusikerit	1	0.4	2	0.1	3	0.1
Vahtimestarit	1	0.4	1	0.1	2	0.1
Muut luettelematta jääneet ammatit	43	16.4	36	1.8	79	3.4
Kaikkiaan	262	100.0	2 039	100.0	2 301	100.0

Kuten työnhakemuksista muodostivat työnhakijoistakin suurimman ryhmän konttoripapulaiset, joita oli 1 656 eli 72.0 % (edellisenä vuonna 1 909 eli 63.0 %). Lähinnä seurasivat myymäläapulaiset, 130 eli 5.6 % (313 eli 10.3 %) sekä kirjanpitäjät ja kassanhoitajat 93 eli 4.0 % (91 eli 3.0 %). Konttorialan työnhakijoita oli yhteensä 1 838 eli 79.3 % (2 082 eli 68.7 %), myymäläalan 225 eli 9.7 % (542 eli 17.3 %) ja teollisuuden alojen 64 eli 2.8 % (110 eli 3.6 %).

Työpaikkatarjouksien jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	15	127	142	15	127	142
Helmikuu	5	40	45	9	93	102	14	133	147
Maaliskuu	6	29	35	13	103	116	19	132	151
Huhtikuu	7	31	38	21	161	182	28	192	220
Toukokuu	9	28	37	19	171	190	28	199	227
Kesäkuu	5	15	20	8	151	159	13	166	179
Heinäkuu	1	13	14	10	123	133	11	136	147
Elokuu	3	12	15	4	89	93	7	101	108
Syyskuu	5	26	31	6	75	81	11	101	112
Lokakuu	2	25	27	5	86	91	7	111	118
Marraskuu	1	14	15	3	97	100	4	111	115
Joulukuu	—	21	21	—	72	72	—	93	93
Koko vuosi	—	—	—	113	1 348	1 461	—	—	—
%	—	—	—	7.7	92.3	100.0	—	—	—

Osastolle tarjottujen työpaikkojen yhteissumma oli 1 461, josta miehille 113 eli 7.7 % ja naisille 1 348 eli 92.3 %. Muutokset työpaikkatarjousten luvussa edelliseen vuoteen verraten käyvät ilmi seuraavasta asetelmasta:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	113	7.7	221	15.4	— 108	—48.9
Naisten paikat	1 348	92.3	1 215	84.6	+ 133	+10.9
Yhteensä	1 461	100.0	1 436	100.0	+ 25	+ 1.7

Miesten kohdalla osoittivat työpaikkatarjoukset laskua 48.9 % (edellisenä vuonna 46.4 %). Sen sijaan työpaikkatarjoukset naisten kohdalla lisääntyivät 10.9 % (edellisenä vuonna lisäystä 5.9 %). Tämä johtui, kuten jo edellä viitattiin, lähinnä siitä, että työnantajat ankarista työvelvollisuusmääräyksistä johtuen mieluummin turvautuivat naispuoliseen työvoimaan työpaikkoja täyttäessään. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 267.4 työnhakemusta. Tämä n.s. yleinen rasitusluku oli v. 1942 387.3 ja v. 1941 479.6.

Työpaikkatarjouksia tehtiin eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	—	—	—	—	—	—
Teknikot ja piirtäjät	3	2.6	2	0.1	5	0.3
Työnjohtajat	—	—	1	0.1	1	0.1
Rakennusmestarit	8	7.1	—	—	8	0.6
Varastonhoitajat	3	2.6	—	—	3	0.2
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	—	—	2	0.1	2	0.1
Konttoripäälliköt	2	1.8	5	0.4	7	0.5
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	2	1.8	25	1.9	27	1.9
Kirjeenvaihtajat	1	0.9	16	1.2	17	1.2
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	100	7.4	100	6.8
Konttoriapulaiset	35	31.0	975	72.3	1 010	69.1
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	—	—	—	—	—	—
Myymälän- ja varastonhoitajat	10	8.8	2	0.1	12	0.8
Myymäläapulaiset	2	1.8	82	6.1	84	5.8
Muut liikealan työntekijät	6	5.3	63	4.7	69	4.7
Opettajat ja kääntäjät	13	11.5	68	5.1	81	5.5
Sairaanhoidajattaret	—	—	2	0.1	2	0.1
Muusikerit	—	—	—	—	—	—
Vahtimestarit	9	8.0	2	0.1	11	0.8
Muut luettelematta jääneet ammatit	19	16.8	3	0.2	22	1.5
Kaikkiaan	113	100.0	1 348	100.0	1 461	100.0

Työvoiman kysyntä oli suurin konttoriapulaisten ryhmässä, nim. 1 010 avointa työpaikkaa eli 69.1 % (edellisenä vuonna 843 eli 58.7 %), sen jälkeen kone- ja pikakirjoittajien ryhmässä 100 avointa työpaikkaa eli 6.8 % (129 eli 9.0 %), myymäläapulaisten ryhmässä 84 työpaikkatarjousta eli 5.8 % (105 eli 7.8 %) ja opettajien ryhmässä 81 työpaikkatarjousta eli 5.5 % (103 eli 7.2 %). Koko konttorialan työpaikkoja tarjottiin 1 161 eli 79.5 % (1 048 eli 73.0 %), myymäläalan paikkoja 165 eli 11.3 % (222 eli 15.5 %) ja teollisuuden työpaikkoja 19 eli 1.3 % (24 eli 1.7 %).

Osaston aikaansaamien työnvälitysten määrä ja jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta yhdistelmästä:

K u u k a u s i	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	7	61	68	4	5	9	57.1	8.2	13.2
Helmikuu	2	71	73	—	13	13	—	18.3	17.8
Maaliskuu	8	73	81	7	4	11	87.5	5.5	13.6
Huhtikuu	14	138	152	10	1	11	71.4	0.7	7.2
Toukokuu	17	153	170	10	1	11	58.8	0.7	6.5
Kesäkuu	10	130	140	6	3	9	60.0	2.3	6.4
Heinäkuu	5	107	112	2	13	15	40.0	12.1	13.4
Elokuu	1	59	60	1	9	10	100.0	15.3	16.7
Syyskuu	2	56	58	2	4	6	100.0	7.1	10.3
Lokakuu	3	73	76	1	6	7	33.3	8.2	9.2
Marraskuu	3	76	79	2	7	9	66.7	9.2	11.4
Joulukuu	—	60	60	—	4	4	—	6.7	6.7
Koko vuosi	72	1 057	1 129	45	70	115	62.5	6.6	10.2
%	6.4	93.6	100.0	39.1	60.9	100.0	—	—	—

Osaston täyttämästä 1 129 työpaikasta oli miehille välitettyjä 72 eli 6.4 % ja naisille välitettyjä 1 057 eli 93.6 %. Ulkopuolelle Helsingin toimitettuja välityksiä oli 115 eli 10.2 % (edellisenä vuonna 245 eli 21.9 %). Välityksiä tilapäisiin toimiin oli yhteensä 30 eli 2.7 % kokonaismäärästä (30 eli 2.7 %). Edelliseen vuoteen verrattuna työnvälitysten määrässä tapahtui muutoksia seuraavasti:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	72	6.4	172	15.3	—	100 —58.1
Naisten välitykset	1 057	93.6	949	84.7	+	108 +11.4
Yhteensä	1 129	100.0	1 121	100.0	+	8 + 0.7

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 77.8 (78.1) välitystä ja sataa työnhakemusta kohden 28.9 (20.2) välitystä.

Välitykset jakaantuivat ammattialoittain seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Insinöörit ja arkkitehdit	—	—	—	—	—	—
Teknikot ja piirtäjät	—	—	—	—	—	—
Työnjohtajat	—	—	—	—	—	—
Rakennusmestarit	4	5.6	—	—	4	0.4
Varastonhoitajat	1	1.4	—	—	1	0.1
Muut teollisuuden ja käsityön aloilla työskentelevät	—	—	1	0.1	1	0.1
Konttoripäälliköt	1	1.4	4	0.4	5	0.4
Kirjanpitäjät ja kassanhoitajat	1	1.4	13	1.2	14	1.2
Kirjeenvaihtajat	—	—	10	0.9	10	0.9
Kone- ja pikakirjoittajat	—	—	63	6.0	63	5.6
Konttoriapulaiset	25	34.7	858	81.2	883	78.2

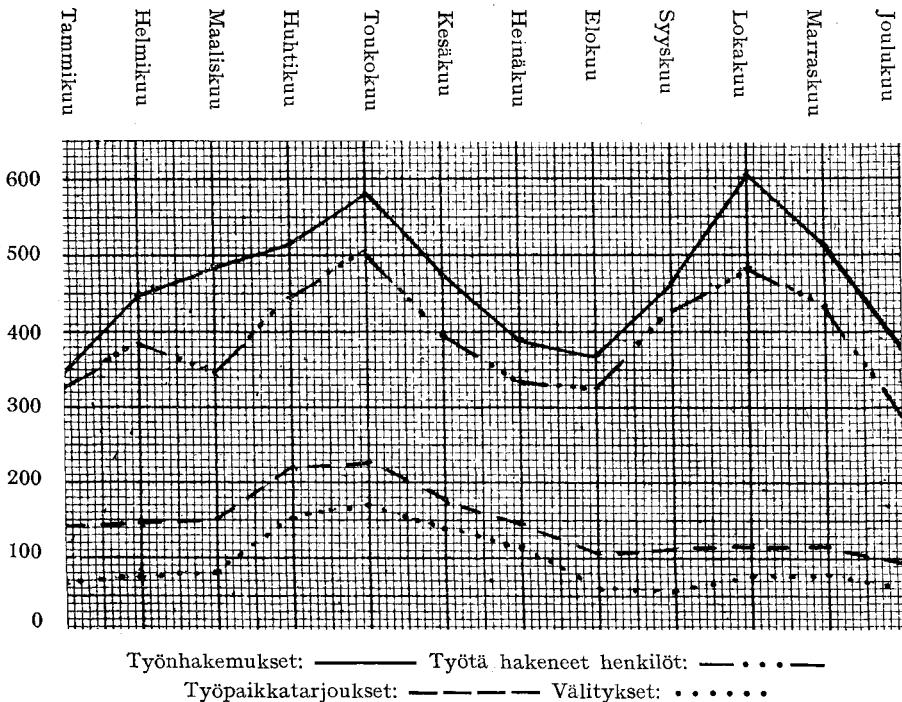
Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Kauppamatkustajat ja asiamiehet	—	—	—	—	—	—
Myymän- ja varastonhoitajat	10	13.9	—	—	10	0.9
Myymääläpulaiset	1	1.4	40	3.8	41	3.6
Muut liikealan työntekijät	5	6.9	49	4.6	54	4.8
Opettajat ja kääntäjät	2	2.8	17	1.6	19	1.7
Sairaanhoidajattaret	—	—	1	0.1	1	0.1
Muusikerit	—	—	—	—	—	—
Vahtimestarit	7	9.7	1	0.1	8	0.7
Muut luettelematta jääneet ammatit	15	20.8	—	—	15	1.3
Kaikkiaan	72	100.0	1 057	100.0	1 129	100.0

Eniten välityksiä tapahtui konttoriapulaiden ryhmässä, nim. 883 eli 78.2 % (edellisenä vuonna 729 eli 65.0 %). Lähinnä seurasivat kone- ja pikakirjoittajat 63 eli 5.6 % (97 eli 8.7 %). Konttorialan välityksiä toimitettiin 975 eli 86.3 % (879 eli 78.4 %), myymäläalan 105 eli 9.3 % (158 eli 14.1 %) ja teollisuuden 6 eli 0.6 % (16 eli 1.4 %).

Mainittakoon vielä, että sodanaikaisille virastoille ja laitoksille välitettiin suhteellisen paljon työvoimaa. Tähän luokkaan kuuluvia välityksiä oli 686 eli 60.8 % (513 eli 45.8 %) välitysten kokonaismäärästä. Miesten kohdalla näitä välityksiä oli 49 eli 68.1 % (141 eli 82.0 %) miesten välityksistä ja naisten kohdalla 637 eli 60.3 % (372 eli 39.2 %) kaikista naisten työvälytyksistä.

Seuraavat käyrät esittävät kokonaiskuvan osaston toiminnasta kertomusvuonna:

HENKISEN TYÖN OSASTO V. 1943

Nuoris-osasto. Toimikunnan varsinaisina jäseninä olivat työnantajien edustajina insinööri M. Burmeister ja kauppatieteidenkandidaatti E. Varanko, työntekijäin edustajina liittosihteeri A. Sumu ja toimitsija V. Liljeström sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana pastori N. Visapää. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina pastori A. A. Palmgren ja kauppatieteidenkandidaatti A. Salojoki, työntekijäin edustajina toimitsija K. Kukkonen ja toimitsija T. Espo sekä koululaitoksen ja vapaan nuorisotyön edustajana filosofiantohtori J. Teljo.

Nuoriso-osaston toiminnalle antoi kuluneena vuonna leimansa työvelvollisuuden toimeenpanoon liittyvät tehtävät. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriö määräsi tammi-kuun 29 p:lle päivätyllä kiertokirjeellä n:o 14, että niissä kaupungeissa, joissa toimii nuoriso-työnvälitystoimisto, voi työvoimapäällikkö siirtää hänelle työvelvollisuuslain mukaan kuuluvat tehtävät nuorison kohdalla nuorisotyönvälitystoimistolle. Kiertokirjeen mukaisesti Helsingin kaupungin työvoimapäällikkö ilmoitti kulkulaitosministeriölle osoitetussa kirjelmässä siirtäneensä sanotussa kiertokirjeessä mainitut nuorisotyövoimaa koskevat tehtävänsä nuoriso-osaston hoidettaviksi. Tämän kirjelmän johdosta kulkulaitosministeriö kehoitti maaliskuun 8 p:lle päivätyllä kirjelmällä työvoimalautakuntaa hankkimaan nuoriso-osaston toimikunnalta lausunnon aina, milloin nuorisotyövelvollisuutta koskeva asia valitusteitse oli saatettu työvoimalautakunnan ratkaistavaksi. Siihen nähden, että tällainen menettely olisi suuresti hidastuttanut asioitten käsittelyä, kulkulaitosministeriö suostui työvoimalautakunnan esityksestä siihen, että valitusasioista pyydetäisiin nuoriso-osaston toimikunnan lausuntoa ainoastaan milloin lautakunnan lisäjäsenenä toimiva nuoriso-asioitten erikoistuntija ei yhtyisi lautakunnan päätökseen. Edellä mainitun kiertokirjeen perusteella oli lisäjäseneksi työvoimalautakuntaan valittava sopiva henkilö valvomaan kunnan alueella toimivien nuorten työvelvollisten sosiaalisia etuja. Tämän lisäjäsenen tuli olla työvoimalautakunnassa saapuvilla nuorisotyövoimaa koskevia asioita käsiteltäessä.

Työvoimalautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto valitsi kokouksessaan maaliskuun 31 p:nä kertomusvuoden loppuun saakka tällaiseksi lisäjäseneksi pastori A. A. Palmgrenin sekä hänen varajäsenekseen pastori N. Visapään. Huoneistovaikeuksien takia nuorisotyövelvollisuuden käytännöllistä toimeenpanoa ei voitu siirtää nuoriso-osastolle ennenkuin vasta huhtikuun alusta lukien.

Erikoinen laajaksi tehtäväksi muodostui työvelvollisuusiässä olevien koululaisten työhön sijoittaminen, siltä osalta kuin tämä kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön antamien määräysten mukaisesti kuului paikallisille työvoimaviranomaisille. Koululaiset oli näiden ohjeiden mukaan sijoitettava työvelvollisuuslain mukaisiin töihin, lähinnä maatalous-, uittolajittelu- ja turvetyöhön, mutta kuitenkin myös teollisuuden, elintärkeän liike-elämän tai liikenteen palvelukseen. Sikäli kuin koululainen sijoitettiin työhön Helsinkiin vapaaehtoisen sopimuksen perusteella, toimenpide katsottiin työnvälitykseksi ja sisällytettiin niin työnhakemuksena kuin myös työnhakijana, työpaikkatarjouksena ja työnvälityksenä työnvälitystilastoon.

Jos jättää huomioonottamatta sen tilapäisen helpotuksen nuoren työvoiman saannissa, minkä työvelvollisuusiässä olevat koululaiset aiheuttivat kesä—syyskuun aikana, on todettava, että nuoresta työvoimasta jo vuosikausia jatkunut puute kertomusvuonna yhä kiristyi. N.s. yleinen rasitusluku, työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden, joka v. 1940 oli 141.0, v. 1941 104.8 ja v. 1942 90.1, oli kertomusvuonna laskenut 81.0:een, koululaiset mukaanluettuina.

Osastolle saapui kertomusvuonna 11 359 kirjettä. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 5 102. V. 1942 oli saapuneita kirjeitä 1 044 ja lähetettyjä 1 681.

Nuoriso-osaston työnhakemusten lukumäärää kuvaa seuraava taulukko:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	68	42	110	68	42	110
Helmikuu	11	4	15	70	53	123	81	57	138
Maaliskuu	11	4	15	95	23	118	106	27	133
Huhtikuu	12	2	14	115	18	133	127	20	147
Toukokuu	8	3	11	848	1 112	1 960	856	1 115	1 971
Kesäkuu	22	22	44	141	128	269	163	150	313
Heinäkuu	16	6	22	103	99	202	119	105	224
Elokuu	13	5	18	102	74	176	115	79	194
Syyskuu	13	2	15	80	57	137	93	59	152
Lokakuu	19	5	24	57	35	92	76	40	116
Marraskuu	7	7	14	63	31	94	70	38	108
Joulukuu	19	8	27	82	53	135	101	61	162
Kaikkiaan	—	—	—	1 824	1 725	3 549	—	—	—
%	—	—	—	51.4	48.6	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 3 549, josta poikien tekemiä 1 824 eli 51.4 % ja tyttöjen tekemiä 1 725 eli 48.6 %. Työnhakemusten luku oli poikkeuksellisen suuri toukokuussa, mikä johtui siitä, että toukokuun lukuihin sisältyy valtaosa työhön sijoitettavien työvelvollisuusiässä olevien oppikoululaisten työnhakemuksista. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna käyvät ilmi alla olevasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien työnhakemukset	1 824	51.4	1 360	43.7	+ 464	+34.1
Tyttöjen työnhakemukset	1 725	48.6	1 754	56.3	— 29	— 1.7
Yhteensä	3 549	100.0	3 114	100.0	+ 435	+14.0

Työnhakemuksissa oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut nousua 435 eli 14.0 %. On kuitenkin otettava huomioon, että työvelvollisuusiässä olevien oppikoululaisten työnhakemuksia oli 1 773, josta poikia 619 ja tyttöjä 1 154.

Ammattialoittain työnhakemukset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Poikien		Tyttöjen		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	22	1.2	11	0.6	33	0.9
Teollisuus ja käsityö	240	13.1	12	0.7	252	7.1
Kauppa ja liikenne	505	27.7	150	8.7	655	18.5
Taloustoimet	—	—	17	1.0	17	0.5
Asiapojat ja -tytöt	118	6.5	160	9.3	278	7.8
Muut toimet	939	51.5	1 375	79.7	2 314	65.2
Kaikkiaan	1 824	100.0	1 725	100.0	3 549	100.0

Taulukossa on ryhmä Muut toimet huomattavan suuri, mikä johtuu siitä, että ryhmään sisältyvät kaikki työvelvollisuusikäisten oppikoululaisten työnhakemukset. Poikien kohdalla on merkillepantavaa, että kaupan ja liikenteen palvelukseen on pyrkinyt suhteellisen paljon poikia. Tämä riippuneen lähinnä siitä, että pojat esim. autonapumiehinä saivat huomattavan suuria palkkoja.

Työtä hakeneita henkilöitä oli nuoriso-osastolla kertomusvuoden aikana 2 914, josta poikia 1 340 eli 46.0 % ja tyttöjä 1 574 eli 54.0 %. Huomioonottaen, että sama henkilö voi esiintyä työnhakijana eri kuukausina sekä että työvelvollisuusiässä olevat koululaiset pääasiallisesti esiintyvät toukokuun kohdalla, työtä hakeneet henkilöt jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä	Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tammikuu	60	41	101	29	17	46	48.3	41.5	45.5
Helmikuu	74	54	128	29	25	54	39.2	46.3	42.2
Maaliskuu	104	27	131	23	9	32	22.1	33.3	24.4
Huhtikuu	127	20	147	55	10	65	43.3	50.0	44.2
Toukokuu	854	1 111	1 965	29	14	43	3.4	1.3	2.2
Kesäkuu	161	148	309	27	13	40	16.8	8.8	12.9
Heinäkuu	118	104	222	33	6	39	28.0	5.8	17.6
Elokuu	108	79	187	38	3	41	35.2	3.8	21.9
Syyskuu	90	58	148	26	6	32	28.9	10.3	21.6
Lokakuu	72	40	112	31	9	40	43.1	22.5	35.7
Marraskuu	69	38	107	25	9	34	36.2	23.7	31.8
Joulukuu	98	61	159	28	16	44	28.6	26.2	27.7

Vieraskuntalaisia oli keskimäärin 13.7 % osaston työnhakijoista (edellisenä vuonna 32.9 %). Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Pojat	1 340	46.0	931	42.4	+ 409	+43.9
Tytöt	1 574	54.0	1 266	57.6	+ 308	+24.3
Yhteensä	2 914	100.0	2 197	100.0	+ 717	+32.6

Poikien lukumäärä oli noussut 409 eli 43.9 %, tyttöjen 308 eli 24.3 % ja kokonaismäärä 717 eli 32.6 %. Kertomusvuoden lukuihin sisältyvät edellämainitut työvelvolliset oppikoululaiset 619 poikaa ja 1 154 tyttöä. Edellisenä vuonna oli vähennystä 24.9 % ja v. 1941 10.5 %.

Työnhakijain pyrkimyksen eri ammattialoille näyttää seuraava yhdistelmä:

A m m a t t i a l a	Pojat		Tytöt		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	20	1.5	12	0.7	32	1.1
Teollisuus ja käsityö.....	214	16.0	11	0.7	225	7.7
Kauppa ja liikenne	322	24.0	127	8.1	449	15.4
Taloustoimet	—	—	17	1.1	17	0.6
Asiapojat ja -tytöt	104	7.8	137	8.7	241	8.3
Muut toimet	680	50.7	1 270	80.7	1 950	66.9
Kaikkiaan	1 340	100.0	1 574	100.0	2 914	100.0

Taulukossa on suhde eri ammattialojen välillä sama kuin työnhakemuksia esittävässä taulukossa. Lähetintoihin pyrkivien luku aleni 487:stä 241:een eli suhteellisesti 22.2 %:sta 8.3 %:iin.

Nuoriso-osaston täytettäväksi tarjottujen työpaikkojen luku ja jakaantuminen eri kuukausille käy ilmi seuraavasta taulukosta:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki	Pojille	Tytöille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	97	175	272	97	175	272
Helmikuu	35	101	136	76	105	181	111	206	317
Maaliskuu	50	104	154	83	112	195	133	216	349
Huhtikuu.....	65	132	197	147	91	238	212	223	435
Toukokuu	86	143	229	932	1 189	2 121	1 018	1 332	2 350
Kesäkuu	75	57	132	117	153	270	192	210	402
Heinäkuu.....	37	48	85	111	135	246	148	183	331
Elokuu	43	53	96	99	107	206	142	160	302
Syyskuu	46	68	114	108	138	246	154	206	360
Lokakuu	78	111	189	79	65	144	157	176	333
Marraskuu	67	111	178	78	54	132	145	165	310
Joulukuu	78	101	179	73	57	130	151	158	309
Koko vuosi	—	—	—	2 000	2 381	4 381	—	—	—
%	—	—	—	45.7	54.3	100.0	—	—	—

Kertomusvuonna tarjottujen työpaikkojen kokonaisluku oli 4 381, josta pojille tarjottuja 2 000 eli 45.7 % ja tytöille tarjottuja 2 381 eli 54.3 %. Lukuihin sisältyvät, suurimaksi osaksi toukokuun kohdalla, työvelvollisuusiässä olevia oppikoululaisia koskevat tilaukset, 2 231 työpaikkaa, joista pojille 911 ja tytöille 1 320. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien paikat	2 000	45.7	1 354	39.2	+ 646	+47.7
Tyttöjen paikat	2 381	54.3	2 101	60.8	+ 280	+13.3
Yhteensä	4 381	100.0	3 455	100.0	+ 926	+26.8

Työpaikkatarjousten lisääntyminen 26.8 % aiheutuu yksinomaan oppikoululaisille tarjotuista työpaikoista. Merkillepantavaa on, että työpaikkatarjousten määrät ovat kertomusvuoden kaikkina kuukausina, paitsi toukokuussa, pienemmät kuin edellisenä vuonna.

Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 81.0 työnhakemusta. Tämä n.s. yleinen rasitusluku oli edellisenä vuonna 90.1 ja v. 1941 104.8.

Työpaikkatarjoukset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Pojille		Tyttöille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	35	1.8	31	1.3	66	1.5
Teollisuus ja käsityö.....	595	29.7	209	8.8	804	18.4
Kauppa ja liikenne	647	32.3	1 179	49.6	1 826	41.7
Taloustoimet	—	—	214	9.0	214	4.9
Asiapojat ja -tytöt	472	23.6	603	25.3	1 075	24.5
Muut toimet	251	12.6	145	6.1	396	9.0
Kaikkiaan	2 000	100.0	2 381	100.0	4 381	100.0

Erikoisen huomion ansaitsee kaupan ja liikenteen sekä teollisuuden aloille kuuluvien työpaikkatarjousten lisääntyminen, edellisen ryhmän kohdalla 726:sta 1 826:een ja jälkimmäisen kohdalla 755:stä 804:ään. Tämä nousu johtui etupäässä siitä, että työvelvollisuusikäisiä oppikoululaisia Helsingissä miltei yksinomaan saatiin tilata näille aloille. Lähetien kysyntä osoitti jatkuvaa alenemista 1 369:stä 1 075:een. Myös talousapulaisille tarjotut paikat vähenivät 370:stä 214:ään.

Nuoriso-osaston toimittamat työnvälitykset selviävät seuraavasta erittelystä:

K u u k a u s i	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	38	26	64	5	—	5	13.2	—	7.8
Helmikuu	36	33	69	1	3	4	2.8	9.1	5.8
Maaliskuu	33	16	49	4	—	4	12.1	—	8.2
Huhtikuu.....	96	10	106	30	1	31	31.3	10.0	29.2
Toukokuu	563	984	1 547	5	—	5	0.9	—	0.3
Kesäkuu	112	111	223	22	5	27	19.6	4.5	12.1
Heinäkuu.....	65	94	159	14	5	19	21.5	5.3	11.9
Elokuu	65	68	133	13	2	15	20.0	2.9	11.3
Syyskuu	56	41	97	5	—	5	8.9	—	5.2
Lokakuu	44	17	61	1	—	1	2.3	—	1.6
Marraskuu	34	15	49	1	—	1	2.9	—	2.0
Joulukuu	57	44	101	2	2	4	3.5	4.5	4.0
Koko vuosi	1 199	1 459	2 658	103	18	121	8.6	1.2	4.6
%	45.1	54.9	100.0	85.1	14.9	100.0	—	—	—

Työnvälitysten yhteissumma oli 2 658, josta poikien välityksiä 1 199 eli 45.1 % ja tyttöjen 1 459 eli 54.9 %. Näihin lukuihin sisältyy työvelvollisuusikäisten oppikoululaisien sijoituksia 1 773, joista poikien välityksiä 619 ja tyttöjen välityksiä 1 154. Nämä välitykset on pääasiassa merkitty toukokuun kohdalle. Muihin kuntiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 103 ja tyttöjen kohdalla 18 eli yhteensä 121 välitystä, mikä on

4.6 % kokonaismäärästä. Tilapäisiin toimiin toimitettuja välityksiä oli poikien kohdalla 60 eli 5.0 % poikien kaikista välityksistä ja tyttöjen kohdalla 26 eli 1.8 % tyttöjen kaikista välityksistä, yhteensä 86 eli 3.2 % kokonaismäärästä (edellisenä vuonna 69 eli 4.2 %). Välitysten määrässä oli edelliseen vuoteen verrattuna tapahtunut muutoksia seuraavan yhdistelmän mukaisesti:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Poikien välitykset	1 199	45.1	736	44.9	+ 463	+62.9
Tyttöjen välitykset	1 459	54.9	904	55.1	+ 555	+61.4
Yhteensä	2 658	100.0	1 640	100.0	+1 018	+62.1

Välitysten kokonaismäärä nousi edelliseen vuoteen verrattuna 1 018 eli 62.1 %. Sataa työpaikkatarjousta kohden oli kertomusvuonna 60.7 (edellisenä vuonna 47.5) välitystä ja 100 työnhakemusta kohden 74.9 (52.7) välitystä.

Ammattiryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavasti:

Ammattiala	Poikien		Tyttöjen		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Maatalous	21	1.7	15	1.0	36	1.4
Teollisuus ja käsityö	415	34.6	86	5.9	501	18.8
Kauppa ja liikenne	435	36.3	964	66.1	1 399	52.6
Taloustoimet	—	—	53	3.6	53	2.0
Asiapojat ja -tytöt	134	11.2	232	15.9	366	13.8
Muut toimet	194	16.2	109	7.5	303	11.4
Kaikkiaan	1 199	100.0	1 459	100.0	2 658	100.0

Käsityksen saamiseksi siitä, missä määrin työhön välitetyt pojat ja tytöt saavat työpaikoissaan käytännöllistä oppia tulevaa ammattia varten, osastolla laadittiin kertomusvuonnakin tilastoa n.s. oppilaspaikoista. Näiden määrittäminen ei ole aina itsestään selvä. Usein liittyy työopimukseen varaus, että ammattioppia ryhdytään antamaan vasta kun on todettu, että työhön otettu on jonkin aikaa palveltuaan osoittautunut sopivaksi kyseiselle alalle. Valinnassa on kuitenkin noudatettu suurta varovaisuutta, joten osaston antamat tiedot osoittavat mieluummin liian alhaisia lukuja kuin päinvastoin.

Seuraava taulukko näyttää työvälistysten ja oppilaspaikkojen välisen suhteen kuukausittain.

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä oppilaspaikkoihin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	38	26	64	27	11	38	71.1	42.3	59.4
Helmikuu	36	33	69	20	13	33	55.6	39.4	47.8
Maaliskuu	33	16	49	25	8	33	75.8	50.0	67.3
Huhtikuu	96	10	106	91	3	94	94.8	30.0	88.7
Toukokuu	563	984	1 547	34	9	43	6.0	0.9	2.8
Kesäkuu	112	111	223	27	6	33	24.1	5.4	14.8
Heinäkuu	65	94	159	32	5	37	49.2	5.3	23.3
Elokuu	65	68	133	28	9	37	43.1	13.2	27.8
Syyskuu	56	41	97	36	5	41	64.3	12.2	42.3
Lokakuu	44	17	61	42	5	47	95.5	29.4	77.0
Marraskuu	34	15	49	19	8	27	55.9	53.3	55.1
Joulukuu	57	44	101	8	2	10	14.0	4.5	9.9
Koko vuosi	1 199	1 459	2 658	389	84	473	32.4	5.8	17.8

Oppilaspaikkoja oli poikien kohdalla 389 eli 32.4 % poikien välityksistä (edellisenä vuonna 389 eli 52.9 %), tyttöjen kohdalla 84 eli 5.8 % tyttöjen välityksistä (224 eli

24.8 %). Yhteensä oli 473 oppilaspaikkaa, mikä on 17.8 % kaikista osaston välityksistä (613 ja 37.4 %). Huomattava suhteellinen lasku edelliseen vuoteen verrattuna johtuu siitä, että työvelvollisten oppikoululaisten kesäsijoituksia, joita oli 1773, ei lainkaan merkitty oppilaspaikoiksi.

Allaoleva yhdistelmä osoittaa, miten työnvälitykset ja oppilaspaikat jakautuivat ammattialoittain suhteessa työnvälityksiin:

Ammattiala	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä oppilaspaikkoihin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Maatalous	21	15	36	—	—	—	—	—	—
Teollisuus ja käsityö	415	86	501	168	22	190	40.5	25.6	37.9
Kauppa ja liikenne	435	964	1 399	219	52	271	50.3	5.4	19.4
Taloustoimet	—	53	53	—	—	—	—	—	—
Asiapojat ja -tytöt	134	232	366	—	8	8	—	3.4	2.2
Muut toimet	194	109	303	2	2	4	1.0	1.8	1.3
Kaikkiaan	1 199	1 459	2 658	389	84	473	32.4	5.8	17.8

Vaikkakin lähettien kysyntä kertomusvuonna väheni, oli kuitenkin läheteistä edelleen melkoinen puute. Allaoleva taulukko antaa kuvan lähettien työnvälityksestä:

Kuukausi	Voimassa olleet työnhakemukset			Voimassa olleet työpaikkatarjoukset			Työnvälitykset		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Pojille	Työtoille	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	—	6	6	31	94	125	2	11	13
Helmikuu	5	3	8	44	103	147	6	6	12
Maaliskuu	—	4	4	50	105	155	1	4	5
Huhtikuu	2	3	5	49	97	146	—	5	5
Toukokuu	29	51	80	233	196	429	53	116	169
Kesäkuu	36	43	79	52	49	101	27	28	55
Heinäkuu	4	14	18	38	32	70	2	13	15
Elokuu	4	12	16	44	41	85	4	11	15
Syyskuu	4	4	8	64	106	170	3	9	12
Lokakuu	1	9	10	78	92	170	—	7	7
Marraskuu	15	12	27	73	84	157	8	5	13
Joulukuu	36	27	63	81	79	160	28	17	45
Koko vuosi	118	160	278	472	603	1 075	134	232	366

Työnhakemuksia oli yhteensä 278, työpaikkatarjouksia 1 075 ja työnvälityksiä 366. Suhteellisen niukkuuden osoittaa seuraava taulukko, jossa esitetään n.s. yleinen rasitusluku kultakin kalenterikuukaudelta ja koko vuodelta sekä välitysten suhde työpaikkatarjouksiin.

Kuukausi	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden			Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden		
	Poikien	Tyttöjen	Kaikki	Poikien	Tyttöjen	Kaikki
Tammikuu	—	6.4	4.8	6.5	11.7	10.4
Helmikuu	11.4	2.9	5.4	13.6	5.8	8.2
Maaliskuu	—	3.8	2.6	2.0	3.8	3.2
Huhtikuu	4.1	3.1	3.4	—	5.2	3.4
Toukokuu	12.4	26.0	18.6	22.7	59.2	39.4
Kesäkuu	69.2	87.8	78.2	51.9	57.1	54.5

Kuukausi	Työnhakemuksia 100 työpaikkatarjousta kohden			Välityksiä 100 työpaikkatarjousta kohden		
	Poikien	Tyttö- jen	Kaikki	Poikien	Tyttö- jen	Kaikki
Heinäkuu	10.5	43.8	25.7	5.8	40.6	21.4
Elokuu	9.1	29.3	18.8	9.1	26.8	17.6
Syyskuu	6.3	3.8	4.7	4.7	8.5	7.1
Lokakuu	1.3	9.8	5.9	—	7.6	4.1
Marraskuu	20.5	14.3	17.2	11.0	6.0	8.3
Joulukuu	44.4	34.2	39.4	34.6	21.5	28.1
Koko vuosi	25.0	26.5	25.9	28.4	38.5	34.0

Yleinen rasitusluku, joka v. 1942 oli 44.3 oli kertomusvuonna laskenut 25.0:ään. Työpaikkatarjouksista täytettiin keskimäärin 34.0 % (35.7 %).

Kuten jo edellä mainittiin, siirrettiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön luvalla työvelvollisuuden täytäntöönpano nuorison kohdalla nuoriso-osastolle huhtikuun alusta lukien, jolloin myös työvelvollisten nuorten kortisto luovutettiin osastolle hoidettavaksi. Kulkulaitosministeriön antamien ohjeiden mukaan kortistosta annettiin kahdesti kuukaudessa tilastotietoja työvoimapiirille. Kunkin kuukauden viimeisenä päivänä tehdyn tilaston mukaan kortisto jakaantui ryhmiin kuukausittain seuraavasti:

Kuukausi	Työkirjan saaneita		Vapaaehtoisessa työsuhteessa olevia		Työttömiä		Koululaisia		Sairaita		Äitejä	Meri- miehiä	Kaikki ryhmät yhteensä		
	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä	Poikia	Tyttöjä			Poikia	Tyttöjä	Yhteensä
Tammikuu ...	172	15	2 461	2 664	149	180	1 003	1 266	26	46	5	—	3 811	4 176	7 987
Helmikuu	126	9	2 581	3 236	158	224	1 588	1 852	22	33	5	—	4 475	5 359	9 834
Maaliskuu	33	19	2 692	3 303	99	142	1 591	2 016	26	41	5	—	4 441	5 526	9 967
Huhtikuu	31	11	2 562	3 226	119	276	1 369	1 918	18	22	3	—	4 099	5 556	9 655
Toukokuu	39	15	2 676	3 121	129	274	1 369	1 870	20	21	3	17	4 250	5 304	9 554
Kesäkuu	24	13	2 506	3 059	182	289	1 283	1 859	19	23	4	108	4 122	5 247	9 369
Heinäkuu	29	12	2 165	3 110	68	77	1 321	1 754	19	25	6	149	3 751	4 984	8 735
Elokuu	30	14	2 552	2 911	19	23	1 270	1 697	21	30	6	181	4 073	4 681	8 754
Syyskuu	25	16	2 529	2 869	13	24	1 488	1 838	21	27	6	200	4 276	4 780	9 056
Lokakuu	25	8	2 364	2 955	17	12	1 434	1 859	19	27	5	213	4 072	4 866	8 938
Marraskuu ...	42	7	2 324	3 273	7	5	1 643	2 238	19	27	4	229	4 264	5 554	9 818
Joulukuu	43	5	2 538	3 367	11	7	1 908	2 498	28	27	5	238	4 766	5 909	10 675

Kortisto, joka käsittää 15, mutta ei 18 vuotta täyttäneitä nuorisoa, oli suurimmillaan joulukuussa, sen jälkeen kun oli suoritettu tarkistusilmoittautumiset kouluissa ja elintarvikekorttien uusimisen yhteydessä.

Työvoiman pysyttämiseksi elintärkeässä työssä kaupungin alueella, kortiston tarkistamista y.m. tarkoituksia varten kutsuttiin osastolle kertomusvuoden kuluessa 2 964 nuorta, joista poikia 1 240 ja tyttöjä 1 724.

Anomuksia työvoiman sitomisesta työmääräyksellä työnantajan palvelukseen tehtiin kertomusvuonna kaikkiaan 193 eri henkilön kohdalla. Näiden anomusten johdosta annettiin työvelvollisuuslain mukainen työkirja 120 päiväksi 104 nuorelle, joista 11 oli merimiehiä.

Erilaisia muita työvoimapäällikölle osoitettuja anomuksia käsitteli osasto vuoden kuluessa 283. Seuraavalle vuodelle siirtyi käsittely 15 asian kohdalla.

Osoitetoimistosta saatujen ilmoitusten perusteella kutsuttiin osastolle 310 poikaa ja 1 125 tyttöä eli yhteensä 1 435 kaupunkiin muuttanutta nuorta esittämään valtioneuvoston marraskuun 19 p:nä 1942 tekemän päätöksen edellyttämä siirtolupa. Siirtoluvan saaneita oli 939. Kaupunkiin tulleista palautettiin maaseudulle yhteensä 214 nuorta.

Työvelvollisuuslain 20 §:n mukaisesti tehtiin 26 pojan ja 5 tytön eli yhteensä 31 nuoren kohdalla esitys heidän määräämisestään nuorille työvelvollisille tarkoitettuun erityiseen työmuodostelmaan

Osaston toimenpiteistä tehtiin kertomusvuonna työvoimalautakunnalle 9 valitusta. Lautakunta vahvisti osaston toimenpiteet 7 tapauksessa ja muutti ne 2 tapauksessa.

Erikoisen maininnan ansaitsevat työvelvollisuusikäiset koululaiset. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön tammikuun 14 p:nä antamien määräysten mukaan koululaisten oli kesälomansa ajaksi sijoittauduttava nuorille sopivaan, työvelvollisuuslain 1 §:n tarkoittamaan tuottavaan työhön sekä tässä mielessä maaliskuun 15 p:ään mennessä kunkin koulussaan täytettävä työhönilmoittautumislomake, jossa toivomus työalaan ja työpaikkaan nähden oli esitettävä. Sikäli kuin koululainen oli toivonut pääsevänsä työhön oman paikkakuntansa alueelle, ilmoittautumislomake lähetettiin koulussa toimivan asiamiesopettajan toimesta paikalliselle työvoimapäällikölle, Helsingissä nuorisosastolle, sijoitustoimenpiteitä varten. Työnantajien oli maaliskuun loppuun mennessä jätettävä koululaistyövoimaa koskevat tilauksensa paikalliselle työvoimaviranomaiselle. Koululaisille oli ennen koulujen päättymistä annettava n.s. koululaisten työkirja työhönosoituksena. Koululainen, joka ei suostunut noudattamaan kyseistä osoitusta tai ei pysynyt työpaikassaan taikka niskoittelulla aikaansai häiriöitä, oli työvelvollisuusmääräyksellä sidottava työpaikkaansa.

Yllä selostetun järjestelmän mukaisesti osastolle saapui 2 912 nuoren työhön ilmoittautumislomakkeet. Näistä oli 1 193 eli 41.0 % poikien jättämiä ja 1 719 eli 59.0 % tyttöjen jättämiä. Sijoituksen mukaan nämä jakaantuivat seuraaviin ryhmiin:

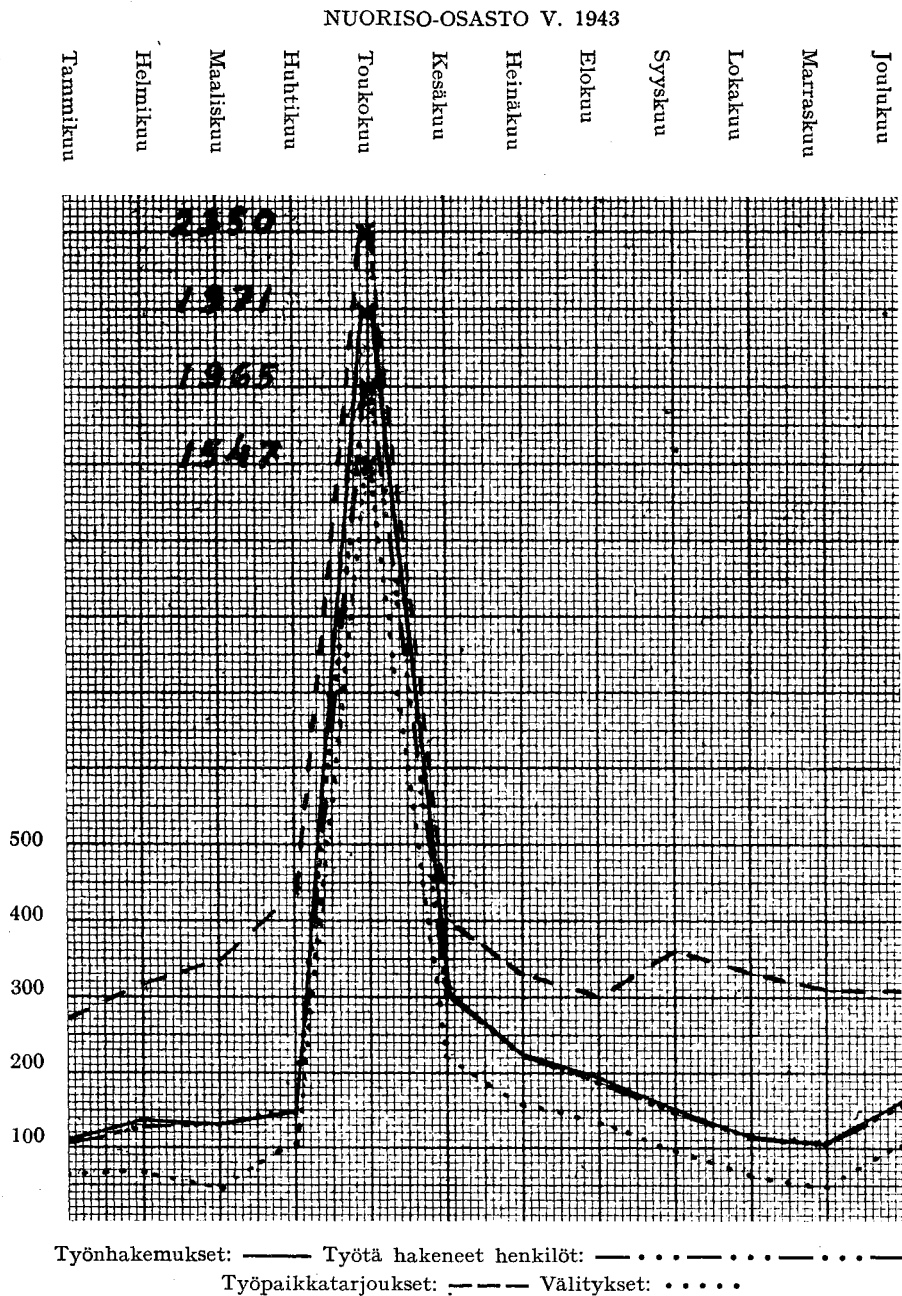
R y h m ä	Pojat		Tytöt		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Työhön Helsinkiin sijoitettuja	619	51.9	1 154	67.1	1 773	60.9
Muille viranomaisille sijoitettavaksi maatalous- ja uittotyöhön lähetettyjä	314	26.3	456	26.5	770	26.4
Täysin tai osittain työkyvyttömiä	54	4.5	92	5.4	146	5.0
Asepalveluksessa olevia	206	17.3	—	—	206	7.1
Lottakomennuksen saaneita	—	—	17	1.0	17	0.6
Kaikkiaan	1 193	100.0	1 719	100.0	2 912	100.0

Osastolle ilmoittautuneista nuorista 1 773 eli 60.9 % sijoitettiin työhön kaupunkiin. Kulkulaitosministeriön nuorisotyövoimatoimiston antamien ohjeiden mukaan lähetettiin 770 ilmoittautumiskorttia, 26.4 %, työvoimapiireille tai ministeriölle ilmoittautujien sijoittamista varten maataloustöihin tai uittolajitteluleireille. Sairaat, 146 eli 5.0 %, saivat joko hankkia tarvitsemansa hoidon tai sijoittautua omatoimisesti työhön.

Työvelvollisuusikäisille koululaisille tarjottujen työpaikkojen kokonaisluku oli 2 231, josta pojille tarjottuja 911 eli 40.8 % ja tytöille tarjottuja 1 320 eli 59.2 %. Kokonaiskuvan koululaisille tarjotuista työpaikoista antaa seuraava asetelma:

	Pojille	%	Tytöille	%	Kaikki	%
Täytetyt työpaikkatarjoukset	619	67.9	1 154	87.4	1 773	79.5
Täyttämättä jääneet työpaikkatarjoukset	292	32.1	166	12.6	458	20.5
Yhteensä	911	100.0	1 320	100.0	2 231	100.0

Yleiskuvan nuoriso-osaston toiminnasta v. 1943 antaa alla oleva graafillinen esitys:

Ammatinvalinnan ohjaus. Yleisten olosuhteiden takia ja ammatinvalinnan ohjaajan filosofianmaisteri N. Mäen ollessa koko vuoden sotapalveluksessa oli ammatinvalinnan ohjaustoiminta ulkonaisesti melko vähäistä, mutta jatkui kuitenkin entisellä pohjalla. Ammatinvalinnan ohjaaja oli sotilasviranomaisten luvalla saanut tilaisuuden osittaiseen viranhoitoon armeijapalveluksensa ohessa. Lisäksi oli ammatinvalinnan ohjauksella koko vuoden käytettäväänään apulainen, jonka tehtävänä oli lähinnä tyttöjen vastaanotto ja ohjauksen avustaminen ja hoitaminen. Tätä tehtävää hoiti filosofianmaisteri M. Voionmaa-Joutsen. Toimistoapulaisena oli lokakuun 15 p:stä lähtien kansakoulunopettaja M. Palomäki.

Vastaanotoilla käsiteltyjen yksityistapausten lisäksi ammattikortistoa täydennettiin mahdollisuuksien mukaan ja tarkistettiin ajanmukaisesti. Yhteyttä eri oppilaitoksiin kehitettiin edelleen. Keväällä 1941 hankittiin Helsingin kansakoulujen VI—VIII luokien oppilailta jälleen kansakouluntarkastajien myötävaikutuksella kirjoitus aiheesta Mille alalle aiot ja miksi? Tämä aineisto, jota on samalla tavalla kerätty aikaisemmin, muodostaa nykyisillään jo arvokkaan ja ammatinvalinnan ohjauksen tehtäviä valaisevan psykologisen läpileikkauksen Helsingin kansakouluista pääsevän nuorison ammatintoi-veista ja -käsityksistä. Poikkeusolojen takia ei aineiston käsittelyä ehditty vuoden aikana suorittaa loppuun, joten tulosten erittely ja julkaisu siirtyi soveliaampaan ajankohtaan. Helsingin kaupunginhallituksen helmikuun 20 p:nä 1941 asettaman ammatinvalintakomitean kanssa läheinen yhteistyö jatkui edelleen. Ammatinvalinnan ohjaus suoritti kertomusvuonnakin komitean kansakoulujen VI luokan oppilaille ja heidän vanhemmil-leen julkaiseman ohjevihkosien uuden painoksen toimitustyön. Lisäksi laadittiin kansakoulun jatkoluokilta pääseviä varten ammatinvalintaopas, jonka painatus kuitenkin siirtyi seuraavaan vuoteen.

Toimintavuoden aikana ammatinvalinnan ohjaus oli yhteistyössä kouluhallituksen kanssa keskikoulusta pääsevän nuorison ammatinvalinnan ohjausta koskevan opaskirja-sen julkaisemiseksi. Käsikirjoitus saatiinkin vuoden lopulla painokuntoon.

Säännölliset vastaanotot olivat tiistaisin ja perjantaisin, muulloin sopimuksen mu-kaan.

Merimiesosasto. Merimiesosaston toimikuntaan kuuluivat kertomusvuonna seuraavat varsinaiset jäsenet: työnantajain edustajina merikapteenit K. T. Päiviö ja S. J. Öst-ling sekä työntekijäin edustajina Suomen Merimies-Unioni r.y:n asiamies K. R. Tuomikoski ja lämmittäjä A. R. Kangasmaa. Varajäseninä olivat työnantajain edustajina konemestari, tarkastaja K. A. Höök ja osastopäällikkö A. Heikkinen sekä työntekijäin edustajina laivakirvesmies E. V. Långström ja alikonemestari V. R. Syrjänen.

Kertomusvuonna merimiesosasto joutui suorittamaan työvelvollisuuden toimeenpa-noon kuuluvia tehtäviä. Kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön joulukuun 7 p:lle 1942 päivätyllä kiertokirjeellä n:o 112, joka täydennettiin joulukuun 28 p:lle 1942 ja huhti-kuun 29 p:lle 1943 päivätyillä kiertokirjeillä n:ot 117 ja 51, määrättiin, että ennen päästö-katselmuksen toimittamista on jokaisesta eroavasta merimiehestä tehtävä ilmoitus paikal-liselle työvoimaviranomaiselle (Helsingissä työvälistysoimiston merimiesosastolle), jonka on huolehdittava siitä, että asianomainen viipymättä sijoitetaan toiseen laivaan, tarpeen vaatiessa työvelvollisuusmääräystä käyttäen. Näiden määräysten johdosta osaston toiminta, poikkeuksellisista ajoista ja laivaliikenteen supistumisesta huolimatta, laajeni melkoisesti edelliseen vuoteen verrattuna. Työvelvollisuusmääräyksiä, joiden antamisesta huolehti merimiesosaston esityksestä työvoimaosasto, ei kuitenkaan ollut tarpeellista an-taa kuin ani harvassa tapauksessa. Koko vuoden aikana näitä tapauksia oli 61. Kerto-musvuonna tehtiin osastolle ilmoitus 1 716 merimieskatselmuksesta. Näistä oli päästö-katselmuksia 1 056 ja ottokatselmuksia 660. Lisäksi ilmoitettiin 127 karkaustapausta.

Vuoden aikana osasto käytti kaupunginhallituksen myöntämältä erikoistililtä matka-lippujen ostoon ja palkkaennakkoihin 2 519: 50 mk, mikä määrä asianmukaisesti pe-rittiin laivanvarustamoilta. Summan pienuus aiheutuu siitä, että aluksemme kertomus-vuonna liikennöivät ainoastaan Itämerellä ja Norjan rannikolla, joten miesten toimittami-nen ulkomaille ei tullut kysymykseen.

Merimiesosastolta lähetettiin kertomusvuonna 315 kirjettä ja 14 sähkösanomaa. Osastolle saapui kirjeitä ja sähkösanomia yhteensä 379.

Kertomusvuoden aikana tehtiin osastolle työnhakemuksia seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	145	27	172	145	27	172
Helmikuu	61	14	75	95	26	121	156	40	196
Maaliskuu	58	14	72	118	34	152	176	48	224
Huhtikuu	51	19	70	116	31	147	167	50	217

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Toukokuu	45	29	74	92	24	116	137	53	190
Kesäkuu	34	15	49	111	45	156	145	60	205
Heinäkuu	22	17	39	97	21	118	119	38	157
Elokuu	13	7	20	106	32	138	119	39	158
Syyskuu	30	19	49	96	50	146	126	69	195
Lokakuu	25	15	40	102	47	149	127	62	189
Marraskuu	31	18	49	84	36	120	115	54	169
Joulukuu	36	18	54	94	22	116	130	40	170
Koko vuosi	—	—	—	1 256	395	1 651	—	—	—
%	—	—	—	76.1	23.9	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 1 651, josta miesten tekemiä 1 256 eli 76.1 % ja naisten tekemiä 395 eli 23.9 %. Edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat muutokset tapahtuneet:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	1 256	76.1	1 311	79.1	—55	— 4.2
Naisten työnhakemukset	395	23.9	346	20.9	+49	+14.2
Yhteensä	1 651	100.0	1 657	100.0	— 6	— 0.4

Miesten työnhakemukset vähenivät 55 eli 4.2 %, naisten työnhakemukset sen sijaan lisääntyivät 49 eli 14.2 %. Kokonaismäärä vähentyi 6 eli 0.4 %.

Työnhakemukset jakaantuivat ammattialoille seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	99	7.9	—	—	99	6.0
Koneenkäyttäjät	228	18.1	—	—	228	13.8
Lämmittäjät	352	28.0	—	—	352	21.3
Muut konemiehet	240	19.1	—	—	240	14.5
Kansimiehet	227	18.1	—	—	227	13.8
Keittiöhenkilökunta	109	8.7	395	100.0	504	30.5
Muut toimet	1	0.1	—	—	1	0.1
Kaikkiaan	1 256	100.0	395	100.0	1 651	100.0

Vähentyminen tapahtui sangen tasaisesti, joten eri ryhmien keskinäinen suhde säilyi suurin piirtein ennallaan.

Työtä hakeneita henkilöitä merimiesosastolla oli kertomusvuonna 1 023, josta miehiä 793 eli 77.5 % ja naisia 230 eli 22.5 %. Työnhakijat jakaantuivat eri kuukausille seuraavasti:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	144	27	171	87	3	90	60.4	11.1	52.6
Helmikuu	150	38	188	88	8	96	58.7	21.1	51.1
Maaliskuu	172	47	219	99	11	110	57.6	23.4	50.2
Huhtikuu	155	47	202	84	8	92	54.2	17.0	45.5
Toukokuu	129	51	180	69	10	79	53.5	19.6	43.9
Kesäkuu	142	42	184	56	9	65	39.4	21.4	35.3
Heinäkuu	115	35	150	55	7	62	47.8	20.0	41.3
Elokuu	112	36	148	59	13	72	52.7	36.1	48.6
Syyskuu	124	63	187	64	23	87	51.6	36.5	46.5
Lokakuu	118	62	180	67	21	88	56.8	33.9	48.9
Marraskuu	113	50	163	63	13	76	55.8	26.0	46.6
Joulukuu	127	36	163	66	9	75	52.0	25.0	46.0

Vieraskuntalaisia oli keskimäärin 46.5 % työnhakijoista.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	793	77.5	866	81.8	-73	-8.4
Naiset	230	22.5	193	18.2	+37	+19.2
Yhteensä	1 023	100.0	1 059	100.0	-36	-3.4

Miesten lukumäärä laski 8.4 % kun sen sijaan naisten lukumäärä nousi 19.2 %. Kokonaismäärässä oli laskua 3.4 %. V. 1942 oli laskua vastaavasti 34.9 % ja v. 1941 4.0 %. Seuraavasta taulukosta käy ilmi työnhakijoiden jakaantuminen eri ammattialoille:

Ammattiala	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	68	8.6	—	—	68	6.6
Koneenkäyttäjät	146	18.4	—	—	146	14.3
Lämmittäjät	219	27.6	—	—	219	21.4
Muut konemiehet	147	18.6	—	—	147	14.4
Kansimiehet	157	19.8	—	—	157	15.3
Keittiöhenkilökunta	55	6.9	230	100.0	285	27.9
Muut toimet	1	0.1	—	—	1	0.1
Kaikkiaan	793	100.0	230	100.0	1 023	100.0

Merimiesosaston täytettäväksi tarjottiin kertomusvuonna 1 454 työpaikkaa, josta miesten paikkoja 1 299 eli 89.3 % ja naisten paikkoja 155 eli 10.7 %. Eri kuukausille työpaikkatarjoukset jakaantuivat seuraavasti:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	41	8	49	41	8	49
Helmikuu	—	—	—	85	10	95	85	10	95
Maaliskuu	36	—	36	108	15	123	144	15	159
Huhtikuu	8	—	8	99	7	106	107	7	114
Toukokuu	19	—	19	119	9	128	138	9	147
Kesäkuu	—	—	—	123	12	135	123	12	135
Heinäkuu	17	1	18	112	13	125	129	14	143
Elokuu	7	—	7	76	8	84	83	8	91
Syyskuu	—	—	—	106	21	127	106	21	127
Lokakuu	8	—	8	141	21	162	149	21	170
Marraskuu	11	1	12	140	17	157	151	18	169
Joulukuu	20	1	21	149	14	163	169	15	184
Koko vuosi	—	—	—	1 299	155	1 454	—	—	—
%	—	—	—	89.3	10.7	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	1 299	89.3	748	87.6	+551	+73.7
Naisten paikat	155	10.7	106	12.4	+49	+46.2
Yhteensä	1 454	100.0	854	100.0	+600	+70.3

Miesten kohdalla työpaikkatarjousten lukumäärä lisääntyi 551 eli 73.7 % ja naisten kohdalla 49 eli 46.2 %. Kokonaismäärä lisääntyi 600 eli 70.3 %. Yleinen rasitusluku,

työnhakemuksia sataa työpaikkatarjousta kohden oli 113.6 (edellisenä vuonna 194.0). Kertomusvuonna oli työpaikkatarjouksia eri ammattiryhmissä seuraavasti:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	54	4.2	—	—	54	3.7
Koneenkäyttäjät	155	11.9	—	—	155	10.7
Lämmittäjät	371	28.6	—	—	371	25.5
Muut konemiehet	181	13.9	—	—	181	12.4
Kansimiehet	456	35.1	—	—	456	31.4
Keittiöhenkilökunta	82	6.3	155	100.0	237	16.3
Muut toimet	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan	1 299	100.0	155	100.0	1 454	100.0

Osaston kertomusvuonna aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä oli 663, josta miesten välityksiä 523 eli 78.9 % ja naisten välityksiä 140 eli 21.1 %. Kuukausittain jakaantuivat välitykset seuraavasti:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja					
				Kaikkiaan			%		
	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä	Miesten	Naisten	Yhteensä
Tammikuu	25	6	31	11	3	14	44.0	50.0	45.2
Helmikuu	34	9	43	15	—	15	44.1	—	34.9
Maaliskuu	46	15	61	7	2	9	15.2	13.3	14.8
Huhtikuu	43	6	49	20	3	23	46.5	50.0	46.9
Toukokuu	42	8	50	20	2	22	47.6	25.0	44.0
Kesäkuu	29	10	39	14	5	19	48.3	50.0	48.7
Heinäkuu	49	12	61	22	4	26	44.9	33.3	42.6
Elokuu	42	7	49	18	4	22	42.9	57.1	44.9
Syyskuu	36	21	57	15	11	26	41.7	52.4	45.6
Lokakuu	61	19	80	15	10	25	24.6	52.6	31.3
Marraskuu	51	16	67	12	4	16	23.5	25.0	23.9
Joulukuu	65	11	76	11	3	14	16.9	27.3	18.4
Koko vuosi	523	140	663	180	51	231	—	—	—
%	78.9	21.1	100.0	77.9	22.1	100.0	—	—	—

Vieraille paikkakunnille toimitettiin 231 välitystä, mikä luku on 34.8 % välitysten yhteissummasta. Vastaava luku edellisenä vuonna oli 189 vastaten 35.4 % sen vuoden välityksistä. Tilapäisiin töihin toimitettuja välityksiä ei miesten kohdalla ollut lainkaan, naisten kohdalla 3 eli 2.1 % naisten välityksistä. Välitysten lukumäärässä edelliseen vuoteen verrattuna tapahtuneet muutokset ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	523	78.9	436	81.6	+ 87	+20.0
Naisten välitykset	140	21.1	98	18.4	+ 42	+42.9
Yhteensä	663	100.0	534	100.0	+129	+24.2

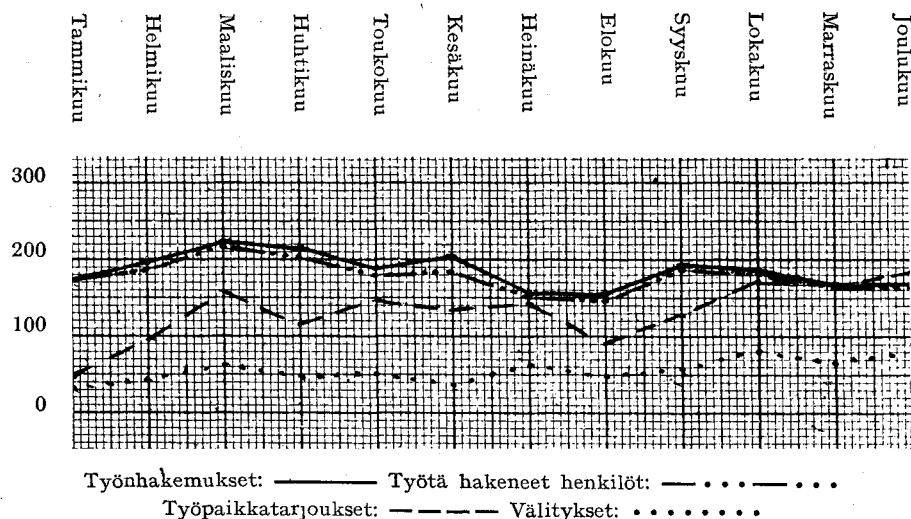
Sataa työnhakemusta kohden oli kertomusvuonna 40.2 välitystä (edellisenä vuonna 32.2) ja sataa työpaikkatarjousta kohden 45.6 (62.5) välitystä.

Ryhmittäin välitykset jakaantuivat seuraavan asetelman mukaan:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Laivanpäälliköt ja perämiehet	27	5.2	—	—	27	4.1
Koneenkäyttäjät	66	12.6	—	—	66	10.0
Lämmittäjät	194	37.1	—	—	194	29.3
Muut konemiehet	85	16.2	—	—	85	12.8
Kansimiehet	119	22.8	—	—	119	17.9
Keittiöhenkilökunta	32	6.1	140	100.0	172	25.9
Muut toimet	—	—	—	—	—	—
Kaikkiaan	523	100.0	140	100.0	663	100.0

Yleiskuvan merimiesosaston toiminnasta saa seuraavasta graafillisesta esityksestä:

MERIMIESOSASTO V. 1943

Maatalousosasto. Kertomusvuonna toimivat maatalousosaston toimikunnassa varsinaisina jäseninä työnantajain edustajina maatalous- ja metsätieteenkandidaatti L. Kivivuori ja agronomi R. Söderholm sekä työntekijäin varsinaisina edustajina toimittaja H. Lehti ja toimitsija E. Antikainen. Varajäseninä toimivat työnantajain edustajina agronomi G. C. Karlberg ja maatalousteknikko L. Suoja sekä työntekijäin edustajina toimitsijat J. Saveri ja E. Kerman.

Maatalousosaston toiminta kärsi kertomusvuonnakin suuresti sodasta ja yleisestä työvoiman puutteesta. Yhä enenevässä määrin työvoiman hankinta maatalouteen oli järjestettävä työvelvollisuuslakia soveltaen. Valtioneuvoston huhtikuun 9 p:nä tekemän päätöksen mukaisesti oli sekä valtion että kuntien virkailijain samoin kuin yksityisoikeudellisessa työsuhteessa olevien käytettävä puolet vuosilomastaan maataloustöihin. Tämän n.s. osaloman luovutuksen avulla saatiin kiireimpänä kesätyökautena maataloustöihin huomattavasti työvoimaa. Osaloman luovutusta hoiti Helsingissä yhteistyössä Asevelipiirin talkootoimiston kanssa työvoimaosaston alainen lomanluovutustoimisto.

Vuoden aikana osastolle saapui 202 kirjettä ja lähetettiin 341, edellisen vuoden määrin ollessa vastaavasti 319 ja 352.

Kertomusvuoden aikana tehtyjen työnhakemusten lukumäärää kuukausittain kuvaa seuraava taulukko:

Kuukausi	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tehdyt			Yhteensä voimassa olleet		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	6	5	11	6	5	11
Helmikuu	2	1	3	3	10	13	5	11	16
Maaliskuu	1	1	2	31	9	40	32	10	42
Huhtikuu	5	3	8	21	9	30	26	12	38
Toukokuu	—	—	—	6	16	22	6	16	22
Kesäkuu	—	3	3	3	7	10	3	10	13
Heinäkuu	—	—	—	1	1	2	1	1	2
Elokuu	1	1	2	8	6	14	9	7	16
Syyskuu	2	1	3	8	10	18	10	11	21
Lokakuu	6	7	13	11	10	21	17	17	34
Marraskuu	5	4	9	2	9	11	7	13	20
Joulukuu	—	—	—	5	5	10	5	5	10
Koko vuosi	—	—	—	105	97	202	—	—	—
%	—	—	—	52.0	48.0	100.0	—	—	—

Työnhakemusten yhteinen lukumäärä oli 202, josta miesten tekemiä 105 eli 52.0 % ja naisten tekemiä 97 eli 48.0 %.

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät seuraavasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten työnhakemukset	105	52.0	233	39.8	—128	—54.9
Naisten työnhakemukset	97	48.0	352	60.2	—255	—72.4
Yhteensä	202	100.0	585	100.0	—383	—65.5

Miesten työnhakemukset vähentyivät edellisestä vuodesta 128 eli 54.9 %, naisten 255 eli 72.4 % ja kokonaismäärä 383 eli 65.5 %.

Ammattialoittain työnhakemukset ryhmittyivät seuraavasti:

Ammattiala	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	4	3.8	—	—	4	2.0
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	13	12.4	7	7.2	20	9.9
Karjakot	3	2.9	28	28.9	31	15.3
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	49	46.7	62	63.9	111	55.0
Metsätyönjohtajat	1	0.9	—	—	1	0.5
Metsätyöntekijät	35	33.3	—	—	35	17.3
Kaikkiaan	105	100.0	97	100.0	202	100.0

Maatalousosaston asiakkaina oli kertomusvuonna ollut 169 eri henkilöä, joista miehiä 88 eli 52.1 ja naisia 81 eli 47.9 %. Eri kuukausina esiintyi työtä hakeneita henkilöitä alla olevan asetelman mukaan:

Kuukausi	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Kaikkiaan			%		
				Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Tammikuu	5	5	10	2	2	4	40.0	40.0	40.0
Helmikuu	3	11	14	3	9	12	100.0	81.8	85.7
Maaliskuu	31	10	41	11	9	20	35.5	90.0	48.8
Huhtikuu	23	12	35	6	10	16	26.1	83.3	45.7

K u u k a u s i	Työnhakijoita kaikkiaan			Hakijoista vieraskuntalaisia					
				Kaikkiaan			%		
	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä	Miehiä	Naisia	Yh- teensä
Toukokuu	6	15	21	5	11	16	83.3	73.3	76.2
Kesäkuu	3	8	11	2	6	8	66.7	75.0	72.7
Heinäkuu	1	1	2	1	1	2	100.0	100.0	100.0
Elokuu	7	5	12	4	4	8	57.1	80.0	66.7
Syyskuu	8	10	18	8	7	15	100.0	70.0	83.3
Lokakuu	13	12	25	10	11	21	76.9	91.7	84.0
Marraskuu	7	12	19	6	10	16	85.7	83.3	84.2
Joulukuu	5	5	10	5	5	10	100.0	100.0	100.0

Työnhakijoista oli vieraskuntalaisia keskimäärin 67.9 %.

Työtä hakeneiden henkilöiden lukumäärässä tapahtuneet muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miehet	88	52.1	175	38.5	— 87	—49.7
Naiset	81	47.9	280	61.5	—199	—71.1
Yhteensä	169	100.0	455	100.0	—286	—62.9

Miesten lukumäärä laski 87 eli 49.7 %, naisten 199 eli 71.1 % ja kokonaismäärä 286 eli 62.9 %.

Työnhakijoita oli eri ammattiryhmissä seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miehet		Naiset		Yhteensä	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	3	3.4	—	—	3	1.8
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	8	9.1	6	7.4	14	8.3
Karjakot	2	2.3	20	24.7	22	13.0
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	39	44.3	55	67.9	94	55.6
Metsätyönjohtajat	1	1.1	—	—	1	0.6
Metsätyöntekijät	35	39.8	—	—	35	20.7
Kaikkiaan	88	100.0	81	100.0	169	100.0

Kertomusvuoden aikana tarjottiin osaston täytettäväksi 391 työpaikkaa, joista miesten paikkoja 128 eli 32.7 ja naisten paikkoja 263 eli 67.3 %. Eri kuukausille ryhmittyvät työpaikkatarjoukset seuraavasti:

K u u k a u s i	Edellisestä kuukaudesta siirretyt			Kuukauden aikana tarjotut			Yhteensä voimassa- olleet		
	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki	Miehille	Naisille	Kaikki
Tammikuu	—	—	—	11	40	51	11	40	51
Helmikuu	8	38	46	9	22	31	17	60	77
Maaliskuu	12	34	46	34	31	65	46	65	111
Huhtikuu	21	54	75	32	43	75	53	97	150
Toukokuu	29	76	105	11	32	43	40	108	148
Kesäkuu	30	73	103	2	10	12	32	83	115
Heinäkuu	10	23	33	1	8	9	11	31	42
Elokuu	3	18	21	4	12	16	7	30	37
Syyskuu	4	22	26	6	14	20	10	36	46
Lokakuu	6	31	37	14	26	40	20	57	77
Marraskuu	11	33	44	3	15	18	14	48	62
Joulukuu	11	35	46	1	10	11	12	45	57
Koko vuosi	—	—	—	128	263	391	—	—	—
%	—	—	—	32.7	67.3	100.0	—	—	—

Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna ilmenevät alla olevasta yhdistelmästä:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten paikat	128	32.7	348	30.7	—220	—63.2
Naisten paikat	263	67.3	787	69.3	—524	—66.6
Yhteensä	391	100.0	1 135	100.0	—744	—65.6

Miehille tarjottujen työpaikkojen lukumäärä vähentyi 220 eli 63.2 % ja naisille 524 eli 66.6 %. Työpaikkojen kokonaismäärä vähentyi 744 eli 65.6 %. Yleinen rasitusluku, työnhakemuksia sataa työpaikkatarjousta kohden, oli 51.7 (edellisenä vuonna 51.5).

Ammattialojen mukaan ryhmitettyinä tarjotut työpaikat jakaantuivat seuraavan taulukon mukaan:

Ammattiala	Miehille		Naisille		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnohtajat	4	3.1	—	—	4	1.0
Puutarhurit ja puutarhatyöntekijät	17	13.3	15	5.7	32	8.2
Karjakot	2	1.6	51	19.4	53	13.6
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	69	53.9	197	74.9	266	68.0
Metsätyönohtajat	1	0.8	—	—	1	0.3
Metsätyöntekijät	35	27.3	—	—	35	8.9
Kaikkiaan	128	100.0	263	100.0	391	100.0

Maatalousosaston aikaansaamien työnvälitysten lukumäärä ilmenee seuraavasta yhdistelmästä, jossa työnvälitykset on jaettu kuukausittain:

Kuukausi	Välityksiä kaikkiaan			Välityksistä muihin kuntiin toimitettuja		
	Miesten	Naisten	Kaikki	Miesten	Naisten	Kaikki
Tammikuu	3	2	5	3	2	5
Helmikuu	3	7	10	3	7	10
Maaliskuu	23	6	29	23	6	29
Huhtikuu	21	6	27	19	6	25
Toukokuu	6	11	17	5	10	15
Kesäkuu	1	8	9	1	8	9
Heinäkuu	—	—	—	—	—	—
Elokuu	3	4	7	3	4	7
Syyskuu	1	2	3	1	2	3
Lokakuu	3	9	12	3	8	11
Marraskuu	3	10	13	3	10	13
Joulukuu	—	1	1	—	1	1
Koko vuosi	67	66	133	64	64	128
%	50.4	49.6	100.0	50.0	50.0	100.0

Taulukosta ilmenee, että työnvälitysten kokonaisluku oli 133, josta miesten paikkoja 67 eli 50.4 ja naisten paikkoja 66 eli 49.6 %. Muihin kuntiin toimitettiin 128 välitystä, mikä luku on 96.2 % välitysten yhteissummasta. Muutokset edelliseen vuoteen verrattuna olivat seuraavat:

	1943		1942		Muutos	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Miesten välitykset	67	50.4	172	34.5	—105	—61.1
Naisten välitykset	66	49.6	327	65.5	—261	—79.8
Yhteensä	133	100.0	499	100.0	—366	—73.8

Miesten työnvälitykset olivat edellisestä vuodesta vähentyneet 105 eli 61.1 %, naisten 261 eli 79.8 % ja kokonaismäärä 366 eli 73.8 %.

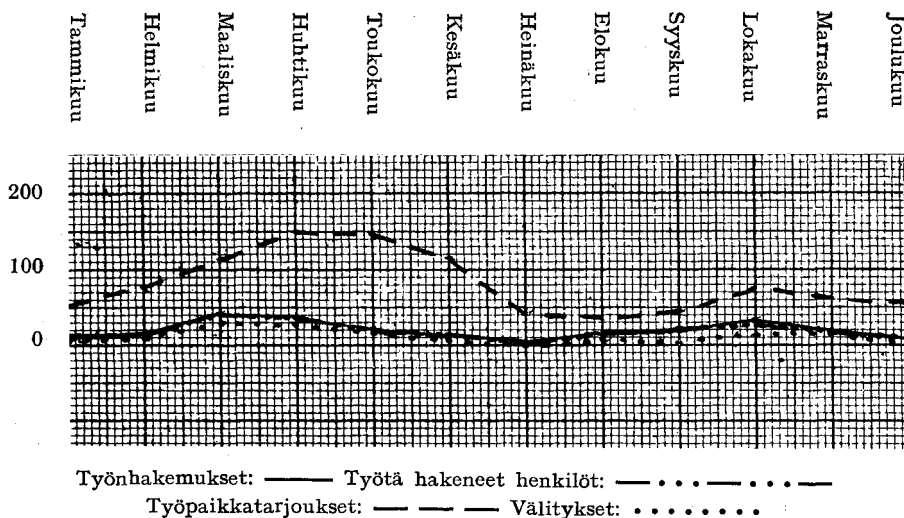
Välitykset jakaantuivat ammattiryhmittäin seuraavasti:

A m m a t t i a l a	Miesten		Naisten		Kaikki	
	Luku	%	Luku	%	Luku	%
Tilanhoitajat ja työnjohtajat	1	1.5	—	—	1	0.8
Puutarhurit ja puutarhayöntekijät	7	10.5	5	7.6	12	9.0
Karjakot	1	1.5	17	25.7	18	13.5
Meijeriköt	—	—	—	—	—	—
Muut maataloustyöntekijät	22	32.8	44	66.7	66	49.8
Metsätyönjohtajat	1	1.5	—	—	1	0.8
Metsätyöntekijät	35	52.2	—	—	35	26.3
Kaikkiaan	67	100.0	66	100.0	133	100.0

Eniten välityksiä oli ryhmässä Muut maataloustyöntekijät, nim. 66 eli 49.8 % kokomäärästä. Lähinnä oli ryhmä Metsätyöntekijät, jossa oli 35 välitystä eli 26.3 %.

Yleiskuvan maatalousosaston toiminnasta saa seuraavasta graafillisesta esityksestä:

MAATALOUSOSASTO V. 1943

Työvoimaosasto. Työvoimaosaston tehtävänä oli edelleen kertomusvuonna huolehtia työvelvollisuuden täytäntöönpanoon kuuluvista käytännöllisistä tehtävistä Helsingissä työvoimalautakunnan ja työvoimapäällikön antamien ohjeiden mukaan. Tärkeimpinä tehtävinä oli työvoiman turvaaminen pääkaupungin alueella toimiville eilntärkeille liike- ja teollisuuslaitoksille sekä työvoiman hankkiminen valtion töihin kunnan ulkopuolelle ja maatalouteen. Tehtävänsä täyttämiseksi osaston oli pidettävä luetteloa työvelvollisuusikäisestä työvoimasta. Marraskuun alussa toimitetun laskelman mukaan tämä kortisto käsitti 222 141 korttia seuraavan asetelman mukaan:

Työvelvollisten ikäryhmät	Miehiä	Naisia	Yhteensä
18—54 vuotiaita	63 260	126 829	190 089
55—64 »	12 246	19 094	31 340
Ikä tuntematon	225	487	712
Kaikkiaan	75 731	146 410	222 141
%	34.1	65.9	100.0

Huhti—toukokuun aikana toimeenpantiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön ohjeiden mukaan ja Uudenmaan I työvoimapiirin valvonnassa työvelvollisuuskutsunnat, joissa määrättyt työntekijäryhmät luokiteltiin työpaikkansa tärkeyden ja työkelpoisuuden mukaan. Kutsunnoissa tarkastettiin kaikkiaan 105 307 henkilöä, joista miehiä 33 967 ja naisia 71 340.

Työvoiman pysyttämiseksi elintärkeässä työssä kaupungin alueella työvoimalautakunta antoi työkirjoja liikkeiden ja tehtaiden palveluksessa oleville työntekijöille, joille valtioneuvoston marraskuun 19 p:nä 1943 tekemän päätöksen mukaisesti pyydettiin työvelvollisuusmääräyksiä, jotka työvoimapäällikkö oli ensin hyväksynyt. Anomuksia työvoiman sitomisesta työmääräyksellä tehtiin kertomusvuonna kaikkiaan 1 138, joissa anottiin 926 miehen ja 1 587 naisen eli yhteensä 2 513 eri henkilön määräämistä työnantajansa palvelukseen. Näiden anomusten perusteella annettiin työkirja 1 994 henkilölle, joista miehiä 828 eli 41.5 % ja naisia 1 166 eli 58.5 %.

Työvelvollisten toimittamista varten erilaisiin ajankohtaisiin töihin lähetettiin työvoimaosastolta kertomusvuoden kuluessa 34 996 kutsua, joista miehille annettuja 14 239 eli 40.7 % ja naisille annettuja 20 757 eli 59.3 %. Kutsujen perusteella virastoon saapuneille annettiin työmääräykset alla olevan taulukon mukaan:

Määrätty tehtävä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
Puolustuslaitoksen käyttöön	2 310	68	2 378
Metsätyö	1 424	—	1 424
Mottiurakka	1 057	—	1 057
Teollisuus- y.m. työ	472	711	1 183
Turve- ja metsätyö	—	163	163
Maataloustyö	8	4 793	4 801
Työleiri	—	31	31
Kaikkiaan %	5 271 47.8	5 766 52.2	11 037 100.0

Työvoiman toimittamista sadonkorjuuajaksi maatalouteen silmällä pitäen valtioneuvosto päätti huhtikuun 9 p:nä, että työntekijä, joka työntekijän vuosilomalain mukaan oli oikeutettu saamaan vuoden tai sitä pitemmän ajan jatkuneen työsuhteen perusteella vuosiloman, saisi vapaaseen käyttöönsä ainoastaan puolet lomastaan, kuitenkin vähintään kuusi työpäivää. Loppuosa lomasta oli annettava työntekijälle ainoastaan siinä tapauksessa, että häntä voitiin käyttää maatalous- tai metsätyössä ja että hän tänä loma-aikana palkkansa lisäksi maksettavaa kohtuullista korvausta vastaan työvoimaviranomaisten hyväksymällä tavalla osallistui sanottuun työhön tai työvelvollisena siihen määrättiin. Maanpuolustukselle tai väestön toimeentulolle tärkeässä työssä työnantajalla oli oikeus pidättää työntekijä työssään sinä aikana, joka muutoin olisi ollut luovutettava maataloustyöhön.

Lomanluovuttaja oli oikeutettu itse valitsemaan kesätyöpaikkansa edellytyksin, että vaali alistettiin työvoimaviranomaisten hyväksyttäväksi ja että työn suorittamisesta tehtiin kotikunnan työvoimapäällikölle ilmoitus. Kun kuitenkin työpaikan omakohtainen hankkiminen oli suurelle osalle helsinkiläisistä vaikeata, perustettiin työvoimaosaston alaisuuteen n.s. lomanluovutustoimisto, joka kiinteässä yhteistyössä työvoimapiirin ja Helsingin asevelipiirin talkootoimiston kanssa välitti työpaikkoja sitä haluaville. Mikäli kysymykseen tuli enintään kolmen päivän lomanluovutus, järjesti työtilaisuuden talkootoimisto.

Lomanluovutustoimiston välityksellä lähetettiin maataloustöihin yhteensä 2 305 lomanluovuttajaa, joista naisia 1 922 eli 83.4 % ja miehiä 383 eli 16.6 %. Kaikkiaan tehtiin työvoimaosastolle ilmoitus 15 302 henkilön lomanluovutuksesta. Näistä oli miehiä 3 344 eli 21.9 % ja naisia 11 958 eli 78.1 %. Anomuksesta oikeutettiin tärkeitten alojen työnantajat pidättämään työssään luovutettavan loman aikana 40 300 työntekijää, joista miehiä 14 700 eli 36.5 % ja naisia 25 600 eli 63.5 %.

Kertomusvuonna työvoimaosasto joutui käsittelemään lukuisia asioita, joista työvoimalautakunnan oli annettava lausunnot kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle

tai kotijoukkojen esikunnalle. Näitä työvoiman käyttöä, kotiuttamista tai lomauttamista koskevia lausuntoja annettiin kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriölle 153 ja kotijoukkojen esikunnalle 739. Palkka- y.m. suhteita koskevia työvelvollisten anomuksia lähetettiin kotijoukkojen esikunnalle 343. Ministeriölle toimitettiin vielä lausunnoilla varustettuina 199 työnantajain ja työntekijäin anomusta. Valitusasioita esitettiin työvoimalautakunnalle seuraavasti: työvelvollisuuskutsua koskevia 342, joista 195 hyväksyttiin ja 147 hyljättiin; paikanvaihtoa koskevia 494, joista 153 hyväksyttiin ja 341 hyljättiin sekä palkkasuhteita koskevia 128, joista 47 hyväksyttiin ja 81 hyljättiin.

1. Kaupungin työnvälitystoimiston menot ja tulot vuosina 1939—43

	1939	1940	1941	1942	1943
	<i>Kokonaismenot¹⁾, mk</i>				
Yleiset osastot	832 175	859 428	1 027 007	914 980	903 213
Henkisen työn osasto	242 341	314 493	386 266	434 532	474 553
Nuoriso-osasto	224 671	213 592	269 964	344 633	594 261
Merimiesosasto	192 590	168 721	167 514	199 661	243 031
Maatalousosasto	138 672	157 667	165 328	162 478	178 511
Työvoimaosasto	—	—	—	1 567 963	6 207 877
Koko toimisto	1 630 449	1 713 901	2 016 079	3 624 247	8 601 446
	<i>Menot, joihin valtio osallistuu, mk</i>				
Yleiset osastot	828 016	853 094	1 022 889	912 934	902 530
Henkisen työn osasto	235 194	310 624	384 479	433 141	474 117
Nuoriso-osasto	213 626	211 881	269 271	343 844	593 804
Merimiesosasto	192 360	168 506	167 484	198 749	242 956
Maatalousosasto	138 452	157 618	165 246	161 981	177 257
Työvoimaosasto	—	—	—	²⁾ 1 425 533	6 013 308
Koko toimisto	1 607 648	1 701 723	2 009 369	3 476 182	8 403 972
	<i>Valtion suorittama korvaus, mk</i>				
Yleiset osastot	331 206	341 237	409 156	365 174	•
Henkisen työn osasto	117 596	186 375	192 269	216 570	•
Nuoriso-osasto	106 812	105 941	134 636	171 922	•
Merimiesosasto	96 180	84 253	83 742	99 374	•
Maatalousosasto	103 839	118 213	123 934	121 486	•
Työvoimaosasto	—	—	—	²⁾ 1 425 533	•
Koko toimisto	755 633	836 019	943 737	2 400 059	•
	<i>Valtion suorittama korvaus, %</i>				
Yleiset osastot	40.0	40.0	40.0	40.0	•
Henkisen työn osasto	50.0	60.0	50.0	50.0	•
Nuoriso-osasto	50.0	50.0	50.0	50.0	•
Merimiesosasto	50.0	50.0	50.0	50.0	•
Maatalousosasto	75.0	75.0	75.0	75.0	•
Työvoimaosasto	—	—	—	100.0	•
Koko toimisto	47.0	49.1	47.0	69.0	•

¹⁾ Kokonaismenoihin sisältyvät yleisellä kaluston hankinta- ja korjausmäärärahalla suoritettut kustannukset. — ²⁾ Tarkistettu tieto.

2. Työnhakijain luku kaupungin työnvälitystoimistossa kunkin viikon päättyessä (lauantaina klo 11.00) v. 1943

Viikko n:o	Päivä- määrä	Työnhakijoita kaikkiaan			Niistä					
					Työssä olevia			Vieraskuntalaisia		
		Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä	Miehiä	Naisia	Yhteensä
1	9/1	158	104	262	8	20	28	65	31	96
2	16/1	176	169	345	18	31	49	73	59	132
3	23/1	169	173	342	17	41	58	60	50	110
4	30/1	172	184	356	22	56	78	60	63	123
5	6/2	180	190	370	9	50	59	66	66	132
6	13/2	173	204	377	17	51	68	64	69	133
7	20/2	160	212	372	13	55	68	57	72	129
8	27/2	158	185	343	16	60	76	54	64	118
9	6/3	169	186	355	24	46	70	65	65	130
10	13/3	152	184	336	13	63	76	57	58	115
11	20/3	147	150	297	13	46	59	51	53	104
12	27/3	136	172	308	16	61	77	47	55	102
13	3/4	147	154	301	16	44	60	53	46	99
14	10/4	144	133	277	24	43	67	67	56	123
15	17/4	148	162	310	19	58	77	54	45	99
16	22/4	109	193	302	12	92	104	45	44	89
17	30/4	116	168	284	16	68	84	43	47	90
18	8/5	152	226	378	23	76	99	44	57	101
19	15/5	119	171	290	15	46	61	47	56	103
20	22/5	120	194	314	10	58	68	44	52	96
21	29/5	133	211	344	9	79	88	38	47	85
22	5/6	116	125	241	7	44	51	33	35	68
23	12/6	108	137	245	7	40	47	36	38	74
24	19/6	114	127	241	5	38	43	24	47	71
25	26/6	100	100	200	9	30	39	29	38	67
26	3/7	109	146	255	6	39	45	27	47	74
27	10/7	97	110	207	5	31	36	29	38	67
28	17/7	93	118	211	12	42	54	22	38	60
29	24/7	94	123	217	9	34	43	20	32	52
30	31/7	79	117	196	2	32	34	20	26	46
31	7/8	97	141	238	6	42	48	21	31	52
32	14/8	92	152	244	8	54	62	30	31	61
33	21/8	95	203	298	8	72	80	32	49	81
34	28/8	86	194	280	7	68	75	27	56	83
35	3/9	107	179	286	5	69	74	30	50	80
36	11/9	97	165	262	6	68	74	22	46	68
37	18/9	80	196	276	8	89	97	22	50	72
38	25/9	91	189	280	12	96	108	27	51	78
39	2/10	105	180	285	17	85	102	32	54	86
40	9/10	91	183	274	14	80	94	31	53	84
41	16/10	93	186	279	8	75	83	29	54	83
42	23/10	94	220	314	11	110	121	37	58	95
43	30/10	89	199	288	11	98	109	25	51	76
44	6/11	108	222	330	11	90	101	25	62	87
45	13/11	81	231	312	6	95	101	22	62	84
46	20/11	83	217	300	4	96	100	18	55	73
47	27/11	102	184	286	6	87	93	28	55	83
48	4/12	95	143	238	3	66	69	24	43	67
49	11/12	102	131	233	6	10	16	27	41	68
50	18/12	99	110	209	6	58	64	23	37	60
51	23/12	88	72	160	6	35	41	22	21	43
52	30/12	91	76	167	6	31	37	23	28	51